

Kinóló mole ala häkearaletei

¹ I dere fota, Kótóné Yesu Kerisopaae mo felekemó yaai dere alapa, naao kutó diratere so whjné tué yópóló, kinóló moletei häkearóló yó melae, yóló malepó. Ai fo Yesuné wosóló, ama kutó deratere whj Jon beterepaae *ensel* dotonalepó. ² Atétepa, Jon-né ama kelale ala so whj feané tué yópóló, amamo aseyalepó. Ai fota me kae mei, Kótóné dere foró Yesu Kerisoné ama yale alatamo etérapóló yó male fopó. ³ Take i ala yaalopóló i asère fo häkeamó dosqatu betere whj Kótóné wisiró beterapa, hajné sukutu baterópóló yae. Ai dosqatere fo wosóló, hosaa tuqmó mulatere so whjkélé, wisiró beterapóló hajné sukutu betenérapó. Ti ai yó male alarape dokonóló yaaire be dë mo felekemó sókó waai dapó.

Talené doi hale horatere foró koleó dere fotamo

⁴ Eta, Jon-né Esia hae kwiamó betó mole wéikeró Keriso fake so whipaae dapó.

Miókélé betóo, takekélé bitiré wóo, nalo waaire alimókélé hale betóo, yaaire sekéró kale teteróló kaae tare doasi betere tiki felekemó betere wéikeró keperapetamo tuqmó kaaróló wale hamokoróló hale tao sere alaró, hosaa muni deyóló dua betere alatamo diapaae erópóló yae. ⁵ Ti Yesu Kerisoné yó matere fota, ama mo kelale alatóró du beterapó. Ti ąta, mo sukáletei kepaayóló betaaire so whjmó, tų aleróló folosóró fóló betere whjpó. Atéturaalu, i haemó betó mole

topo whı̄rapekélé mo fea amatóró teteróló kaae tarapó.

Ai sekéné amatóró diapaae yaala sókó furaalu, dą dowi ala tuamó betepa, ama sameanétei terraayóló hale fópóló eró beterapó. ⁶ Téró dą ama teteróló kaae tare aomó sóró beteróló, Alima Kótóné ama ala erópóló, so whı̄mó momaratere whı̄ sóró beteralepó. Téreteiné, ai seké ama mo kae ere ala wisiró doasi fotokotamo mo hale muó tanópóló yae! Mo kée, téyópóló yae!

⁷ I dere fo wosae! A ó hepen bemó ere sákotamo wapa, so whı̄ mo feanékélé, take a duraalu wutiné deyale whı̄rapenékélé, kelaalo ai ape.

Atéteremó, i hae kwia feamó betóló fale so whı̄nē doasi wole u yaalopó.

Ti ai alata, motóró yaalo ai ape. Mo kée, téyópóló yae!

⁸ Téró Tale Kótóné duraalu, “Eta, Alaparó Omekatamopó. Ai fo feteyóló, kaae sereteiró kemeratereteitamota, ti mo etórótipó. Take bitiré waleteikélé, mió betereteikélé, take nalo betaaireteikélé, etóró bitu, fea ola ola teteróló kaae tare seké etórótipó,” yalepó.

Whı̄nē Naalema aopa kelale fo

⁹ Eta, diaao no Jon-né dapó. Dą fea Yesu tuamó bitu, seké sere alakélé, ama teteróló kaae tare aomó betere alakélé, hóni hale belée tare alakélé, dą fea betamó deté fu betere whı̄pó. Yesuné yale ala i ape yóló yó melóo, Kótóné fo eroo, yalemó atimané e węiné bopéró daaló betere hae Patmosmó beteralepó. ¹⁰ Atéró betepa, Talené be dəmō

Dęi kepe wisiné fotokö tuämó bitu, yälo kılıpaae doasi fo fake ukulumó wutiné hale kaae depa wosalepó. ¹¹ Atéró dere foné duraalu, “Naao keletere ala fea bopeyóló mole sókumó aseyóló, węikeró Keriso fake so whjapaae falae. Ai berape i ape. Efesus, Smerna, Perkamum, Taiyatira, Sardis, Piladelpia, Laodisia, i dosşayale be huluamó betó mole Keriso so whj feapaae aseyóló falae,” yalepó.

¹² Ai fo du betepa, né déró sisópaae fetée fóló kelalemó, *kold kapané aleale węikeró* sà dirirape kelalepó. ¹³ Atépa, ai sà dirirape duku betere tuş dolomó whj betä Whjné Naalema kaae daapa kelalepó. Atéru, deróló sókó fatere fóloi kuti deróló, *kold kapané aleale toné ai kuti teteróló bopémó* sepa kelalepó. ¹⁴ Ama toporó nikitamota, mo yako kaae dę wisinaale yóo, ama kelekélé si mi kaae holoo, depa kelalepó. ¹⁵ Ama hota, ti *brons kapa* siné dóló whaare kaae yóo, ama dere fokélé, węi douq qataturaalu dere hu kaae depa wosalepó. ¹⁶ Ama turu naasené węikeró hörerape tawóo, ama kólómó bőe dele sepake fosó tamo daai sókó wóo, ama kelepaakélé, sukané dę kaae yóo, epa kelalepó.

¹⁷ Yälo q kilituraalu, e ama hó aqmó sukale whj kaae deraapisa fóló molepó. Atéró mupa, ama turu naasené e wolaa yóló duraalu, “Yä wiyaqse. Kaae sereteikélé, kemetereteikélé, mo ętórótípó. ¹⁸ Eta, mo ti betere seképó. E take sukaletei, momó kepaayóló mo titóró betó tarapó. Téruraalu, sukulere alaró sukale so whjamo betere tū ki yälo i tare ape.

¹⁹ Térapa, naao kelale alakélé, mió i alimó

keletere alakélé, nalo betaaire alimó yaaire alakélé asęyae. ²⁰ Yalo turu naasemó mupa, naao kelale węikeró höreraperó *kold kapané* aleale węikeró sə dirirapetamo kelale bete i ape. Kale hörerapeta, ti u węikeró be hulurapemó betó mole Keriso so whị tao sópóló, dotonale węikeró *ensel*-rapepó. Kale węikeró sə dirirapeta, ti węikeró be huluamó betó mole Keriso so whịpó,” yalepó.

2

Efesus Keriso so whịpaae aseyóló farale fo

¹ “Efesus be huluamó betó mole Keriso so whị tao sópóló dotęyale *ensel*-paae i fo asęyóló falae.

Turu naasené kale węikeró hörerape taru-raalu, *kold kapané* aleale węikeró sə dirirape daae mole tuämó kutu betere sekéné dere fo i ape. ² Dią hókélé ini, mepaae du betere alarape yalo tuęnipóló de? Dią hókélé ini, depe tukó wei ala hale yó tare alakélé, kale dowi ala yó tareteikélé, whịrape diatamo betamó be-taosóró hókó fatu betere alakélé, yalo tuęrapó. Mepaae whịrapené duraalu, ‘Dąta, Talené doto-natepa wale *aposel* whịrapepó’ dere fomó, diąné atima kaae kolóló duraalu, ‘Diąta kapala fo bole whịrapepó dere alakélé kolóló, yalo mo tuęrapó.’ ³ Dią yalo so whị betepa, mepaae sekei ala ó faletere alarape wou betepatei dią hóyóló dekani, yalo doimó hale yó tarapó. ⁴ Tépatei, yalo keletepaae wisinire ala betə i ape. Take kaae suraalu diaaꝝ yaala sókó fu betale ala mió taaló beterapó. ⁵ Térapa, take diaaꝝ yaala

sókó fu betale ala taaróló, mió dią haepaae ai derepalapa kisipa muae. Atétu, diaaq kisipa tiki feteyóló take du betale ala momó yae. Dią ai alatamo initepa, ti ę dią beterepaae wóló diąné dérótú betere sà yálo tokó saalopó. ⁶ Téretei, diaaq du betere alamó yálo i yaaitere fo betà mo wisirapó. Nikolas whírapené hótú betere kaae diaaqkélé atétu beterapó. ⁷ Mepaae whí me de woséli daapa, ti Dëi Kepe Wisiné kae kae Keriso so whípaae du betere fo feané wosópóló yae. Whí me de tû wisipaae faai fupa, me sekéi alané sesé depakélé hepée taae faróló wale whíta, Kótó betere kelaalo mo kokoi tikimó daale kepaayóló mo ti betaaire ni du wisi nòpóló yálo melaalopó,” yalepó.

Smerna Keriso so whípaae aseyóló farale fo

⁸ “Smerna be huluamó betó mole Keriso so whí tao sòpóló dotonale ensel-paae i fo aseyóló falae.

I dere fota, kaae sereteiró kemerâle foleteitamoné bete Tale ą mo ti sukaletei, momó kepaayóló betere sekéné dapó. ⁹ Diapaae kae kae sekéi alarape wou bituraalu, yoleale yóló betere ala yálo tuéretei, doasi dirii qla wisinaale betà diąné sóró tareteiné, dią doasi néli whí kaae ai betere ape. Mepaae so whí atima Juda fakepó du beteretei kapala fo dapó. Ti atimata, Satan-né fo wosetere fake bituraalu, dią erótú betere fo yálo kisiparapó. ¹⁰ Diapaae sekéi ala waairemô wiyaçose yóló, ma fo i dapa wosae. Dią betere ala kaae kelaairaalu, Satan-né dią mepaae so whí *dipula* beteraalo ai ape. Atéró *dipula* beteró betepa, sekéi ala siré fu

bituraalu, naase tamo be dērape kemeyaalopó. Dią dupakélé me əla meipóló, tué tiki tiraté fu betepa, ti atétere wh̄irapemó bóené wh̄i dolóló kemeratere wh̄iné deratere topo tao su dere kaae, yəlo mo ti betere bete melaalo ai ape. ¹¹ Mepaae wh̄i de woséli daapata, kale Dēi Kepe Wisiné Keriso fakerapepaae i dere fo wosópóló yae. Wh̄i me de tū wisipaae faai fəlalemó sesétepakélé, hepée taae faróló wapata, ti atétere wh̄i ə tamoróló sukutere alané doraalo meipó.”

Pergamum Keriso so wh̄ipaae aseyóló farale fo

¹² “Perkamum be huluamó betó mole Keriso so wh̄i tao sópóló dotonale *ensel-paae* i fo aseyóló falae.

Fosó tamo daale bōe dele sepake tare sekéné dere fo i ape. ¹³ Diąta, Satan-né ama teteróló kaae tare tikimó beteretei yəlo kisiparapó. Dią atéró bitutei, yəlo doimó du betere ala taaréni, häle yó tarapó. Take yəlo ala erótü betale wh̄i Antipas dale alimó, dijané epaae tué tiki tiratere ala taaréni, häle yó tawaletei yəlo tuérapó. Ti diąta, Satan betere be huluamó ai betere ape.

¹⁴ Tépatei, diaaq dere mepaae ala yəlo keletómó wisiniretei i ape. Dią betó mole kua dolomó, mepaae so wh̄i Balam-né hoko yó mótu betale ala kaae du beterapó. Balam-né Balak-paae Israel fake so wh̄i dowi ala yópóló, etéró yae yóló yó melalepó. Balak-né Israel fake so wh̄i kapala kótópaae moma yóló matere əlaró nöpu nokole alatamo yópóló, əlisóró fipakalepó.

¹⁵ Atétu betere kaae, dią mepaae wh̄irapekélé

Nikolas whírapené yó matere ala sya fu beterapó. ¹⁶ Térapa, diaaq ai du betere ala taaróló, kisipa tiki feteyóló betae. Diatamo ai ala initepa, ti ę dią beterepaae hapale sókó wóló, dią ai ala du betere whírapetamo yálo kólómó sókó wale sepakené bóe daalopó. ¹⁷ Mepaae whí de woséli daapata, kale Dei Kepe Wisiné Keriso fakerapepaae du betere fo wosópóló yae. Whí me de tū wisipaae faai fenalemó sesétepakélé, hepée taae faróló wapa, ti atétere whímó yálo hyó muló betere mepaae *mana* o nópóló melaalopó. Téturaalu, kisi doi aséyóló muló betere dēi kane fakekélé melaalopó. Ai kane fakemó asére doita, hale mo whíné tué yaalo meitei, ai kane fake sere whíné maaté tué yaalopó.”

Taiyatira Keriso so whípaae aséyóló farale fo

¹⁸ “Taiyatira be huluamó betó mole Keriso so whí tao sópóló, dotonale *ensel-paae* i fo aséyóló falae.

I dere fota, Kótó Naalema ama kele mo si kaae dó taru, hólekekélé kale *brons kapa* siné dóló kasa kasa kaae ere sekéné dapó. ¹⁹ Diaaq yaala sókó fole alakélé, diaaq tué tiki tiratere alakélé, yálo doimó mo so whí tao sóró erótú betere alakélé, seké wapatei beléetóró tare alakélé, diaaq mió du betere alané take kaae suraalu yale ala bosene faletei, fea yálo tuérapó. ²⁰ Tépatei, kale so Jesepel ą fópóló mo taketitei hókó faréniyólópó. Ai soné amatei ą Kótóné fo eratere kóló sopó du beterapó. Téturaalu, ama yó matere fonétei, yálo kutó diratere whírapé nópu nokole ala yóo, kapala kótópaae momatere

ola nópóló ąlisóró fóo, du beterapó. ²¹ Ai soné nópu nuku betere ala taaróló, kisipa feteyóló wópóló kaae taté fu betepatei, wéni mo dowqae fu beterapó. ²² Até du betereteiné, ą dele sóró fitere tikimótóró fiyó mulópóló, taae deraalopó. Téturaalu, ątamo nópu nuku betere whírapekélé kale soné atimapaae yó melale dowi ala taaróló, tué tiki feteyóló anitepa, ti atimakélé kale so dere kaae, dele sópóló taae deraalopó. ²³ Ai soné ama naale senaalekélé sinópóló, yálo mo ti daalopó. Ai ala depa, Keriso fake so whí feané kilitu, ęta, so whíné hosaa tuqmó mole alaró tué tikitamo taleyóló, atimané yale alamó mo donotóró tokó matere Tale beterapóló kisipa yaalo ai ape. ²⁴ Dią mepaae Taiyatira be huluamó betó mole Keriso so whí kale soné yó matere fo wosóló sya feni yóo, Satan-né mo apaae derepale kinóló mole ala kisipa sini yóo, ere so whípaae yálo sekéi ala kae eraalo meipó. ²⁵ Téyaalomeipa, ę wale alimó sókó faasepóló, diaaq ai du betere wisi alatóró häle yó taté fo betae.

²⁶ Whí me de tų wisipaae faai fenalemó, me sekéi alané sesé depakélé, hepée taae faróló, kemene fole kwiamó sókó fupa, ti atétere whí i hae kwiamó betó mole so whí fea teteróló kaae tanópóló, yálo sóró bетeraalopó.

²⁷ Asémó ere fo i ape.

'Topo whíné tatere *aiyon kapa-né aleale dotótiki taru, haené aleale wuti deräketu dere kaae, yálo bóe whírape ai ala yaalopó'*, erapó.

Yálo Ayané ę so whí teteróló kaae tanópóló sóró beterótú yale kaae, yálokélé dią sóró beter-

aalo ai ape. ²⁸ Atéró sóró beteratere so whipaae hığka be dëteretamo dęyó tare hörekélé, yalo melaalopó. ²⁹ Mepaae so whı me woséli daapata, kale Dęi Kepe Wısiné Keriso fakerapepaae i du betere fo wosóló tué muópóló yae,” yalepó.

3

Sardis Keriso so whipaae aseyóló farale fo

¹ “Sardis be huluamó betó mole Keriso so whı tao sópóló dotęyale ensel-paae i fo aseyóló falae.

Kótóné węikeró kepe tawoo, węikeró hörerape tawoo, ere whiné dere fo i ape. Dięné du betere ala yalo kolóló kisiparapó. Mepaae so whiné dia kilituraalu, i Keriso faketa, Kótóné ala eraai noke fini, mo doa ketekę bulapóló dukiróturaalu, diaaq doi só kutu beterepó. Téretei dia yalo keletepa sukae whı aqrapó.

² Dia fire whirape-ó, turukó horóló beta! Diaaq du betale wisi ala fea sisiraae fóló betą betą beteretei felekemó sukae dapa, fotokó buóló daayae. Ti noatepae, e teteróló kaae tare Kótóné keletómó diaaq erótú betere ala mo turó kemeróló, ama muló betere dalemó sókó fenipó.

³ Térapa, dięné take wosóló tuére fo kisipa muae. Ai fo aqmó sukoló bitu, kisipa feteyóló ai fo sya fóló erótú beta. E waaire be dę dia kisipani, mokoleyaa yóló betó mupa, e olémi nokole whı kaae, sókó waalo ai ape.

⁴ Téyalotei, dia Sardis bemó betere whirape kuamó betą betą so whiné deró betere kuti mo wisiyóló kaae tare tikimó, bólukélé inipó. Ai whirapeta, dęi kuti deróló etamo kwęyaalopó.

Ti noatepae, atima dere ala wisireteiné ai ala yaaire mo súrapó. ⁵ Whị me de tū wisipaae faai fenalemó, sesé depakélé hepée taae faróló wale whjita, ti u kale so whjné deró betere dēi kuti kaaetóró deraalo ai ape. Ai whjné ama doita, mo titóró betó tare *buk-mó* moletei yalо helekökélé yaalo meipó. Téni, yalо Ayaró ama *ensel-rapetamoné* keletómó daalu, ita yalо whjpóló, yó melaalopó. ⁶ Mepaae whị de woséli daapa, ti kale Dēi Kepe Wisiné Keriso fakerapepaae du betere fo wosóló tué muópóló yae,” yalepó.

Filadelpia Keriso so whipaee aseyóló farale fo

⁷ “Filadelpia be huluamó betó mole Keriso so whị tao sópóló doteyale *ensel-paae* i fo aseyóló falae.

I dere fota mo fo bete Tale dowi ala betákélé muni, kae betere sekéné dapó. Take betale whị Depit-né ki mió yalо i tare ape. Yalо kinatere tū me whjné tukiyoo, yalо tukwé mulatere tū mené kinoo, enénipó. ⁸ Diaaq du betere ala yalо kisiparapó. Diaq faaire tū yalо ai tukwé muló beterapa kelae. Ai tüta, whị mené kinatere alakélé mo enénipó. Diaq fotokö sawa bulutei, yalо fo häle eró tarapó. Téru, mepaae so whjné yalо doi yóló, diaq Talené so whjé yóló wosetepa, dijané meipó initeretei yalо mo kisiparapó. ⁹ Mepaae whị atimata, Juda fakepó du betepatei, Juda fake mei, kapala fo du beterapó. Ai so whjita, dowi Satan-né fo wosetere fake ai ape. Atima diaq beterepaae wóló, diaaq hó aomó deraapisa fóló fió muluraalu, i so whjita

Yesuné yaala sókó fole ala mulapó yópóló, dere ala yálo eraalopó. ¹⁰ Yálo diápaae sekéi ala wapakélé häle eró tawae yale fó diaaq wosóló eró tawalepó. Téyaleteiné i haemó betó mole so whí fea sú sóró kaae keletere seké wale su kamó, diápaae waqsóró yálo sesé yaalopó.

¹¹ È mo felekemó walapó. Bóe dóló teteratere whjné sere topo tao diaaq saairetei, mené saqsóró dijané teteróló kaae tanópóló male qla wisi mo hotowayóló kae tawae. ¹² Whí me de tu wisipaae faai fenalemó, sesé depakélé hepée taae faróló wapa, ti atétere whí è teteróló kaae tare Kótóné momatere be hulua eleké sú deyaalopó. Atétere seké ą ai be taaróló fókélé mo yaalomeipó. Ai whjné tikimó è teteróló kaae tare Kótóné doiró ama be hulua doitamo aseyaalopó. Ti ai be hulua doita, kisi Jerusalempó. Ai be huluata, è teteróló kaae tare Kótó betere hepen be taaróló, dorowaalo ai ape. Ai whjné tikimó yálo kisi doikélé aseyaalopó. ¹³ Mepaae whí de woséli daapa, ti kale Dëi Kepe Wisiné Keriso fakerapepaae i dere fo wosóló tué muópóló yae,” yalepó.

Laodisia Keriso so whipaae aseyóló farale fo

¹⁴ “Laodisia be huluamó betó mole Keriso so whí tao sópóló dotonale ensel-paae i fo aseyóló falae.

I dere fota, Mo kée, téyópóló yae! dere bete Tale bitu, mo ala yó taruraalu, ama kelale ala i ape yóló häkearóló yó mótu beterapó. Ata, Kótóné aleyóló muló betere qla qla fea teteróló kaae tare sekéné dapa wosae. ¹⁵ Dijané du betere alata yálo tuéretei, sirii ala ó supui ala meiyóló,

hale tuamó beterapó. Ai tamo ala me taaróló betä alatóró uasóró ti mo wisi wuapó. ¹⁶ Ti diaṭa, supukélé meiyóo, sirikélé meiyóo, yóló hí fale əla kaae epa kilitu, yało kólómó hamuóló soraae falatere əla kaae soraae faraalo ai ape. ¹⁷ Diané duraalu, ‘Dąta, wisi wisi əla mole néli whí batereteiné mo betä əlakélé yaynipó,’ dua dapó. Téretei, Tale Kótóné dia keletepa, mo son-aalei so whí betepa kilitu, kolerapó du beterapó. Diaṭa, yolealere alakélé, kele dilikire alakélé tiki daapi hale betere alakélé, epatei, diaaq kisipané wisire nisi dapó. ¹⁸ Yało i dere ma fo wisi wosóló, i sore əla diané ətamo dupu yae. Siné biliyaletikimó wisiyóló sókó wale *kold kapa* supa, ti dia mo doasi néli whí betaalo ai ape. Dia tiki haleretei, kinóló dēi kuti sóró bukae. Diaaq kele dilikiretei wisiyópóló, yało i tare *mula mula* sóró dilae.

¹⁹ Yało yaala sókó fale so whí atima kae kae dowi ala depa kilitu, tū wisipaae fópóló donoróturaalu, yało atima foné sóró dekésu beterapó. Térapa, yało diapaae dowi ala taalae du betere fo mopóló, tué tiki feteyóló Tale Kótóné alamó keteké buóló beta. ²⁰ Eta, tū sókó walemó daalu, tū du beterapó. Whí me denétamo yało dere fo wosóló tū tukutepa, ti ę a betere tuapaae wóló, ətamó əla betamó nóo, akélé ətamo əla betamó nóo, yaalo ai ape.

²¹ E tū wisipaae folemó sek̄ei alané sesé depatei, hepée taae faróló, yało Ayané teteróló kaae tare tikimó ətamó betamó betalepó. Atére kaae, diakélé tū wisipaae fole ala kilitu sesé depatei, hepée taae faróló wapa, ti yało teteróló

kae tare tikimó ętamo betamó sóró beteraalopó.
22 Mepaae whị de woséli daapa, ti kale Dęi Kepe Wisiné Keriso fakerapepaae i dere fo feané wosóló tué muópóló yae,” yalepó.

4

Hepen-mó teteróló kaae tare tiki

- 1 Ai alarape yóló kemetepe kelalemó, hepen be tų tukwę fóló molepó. Atérū, folosóró ukulumó wuti hale kaae yóló fo yale whjnétóró ępaae du-raalu “Yą ipaae holae yalepó. Yą hotopa, ti i alarape yóló kemene fupa, nalo yaaire ala yalo yapaae yó melaalopó,” yalepó. **2** Tétepa, mo ai fapotóró Dęi Kepe Wisiné ę fotokɔratepa kelalemó, hepen bemó ę daalepaae anóló, teteróló kaae tare topo whị betere *sea* tómó doasi beterepó.
- 3 Ai seamó betere doasi kolóló, *jasparó kanilian* kanetamoné kasa kasa kaae ere doasi beterepó. Ti ai seké ą betere tikita, sikipa douñé bopéró beterepó. Ai sikipa douta, *emerald* kane kasa kasa kaae epa kelalepó. **4** Kale teteróló kaae tare doasi betere tiki bopéróló, 24 whị disirape 24 *sea* dokøyóló betó molepó. Ai sekérape atimané deró betere kutita, mo dęi wisinaale deroo, atimané topomókélé teteróló kaae tare doasiné deró betere *kold kapané aleale topo tao* deroo epa kelalepó.
- 5 Ai kale doasi betere tikimó epée fita duraalu, be sapalaa yóo, teteróló kaae tare doasiné kutiríó beterepaae anóló, węikeró sę dirirape dó diliki yóo, erepó. Ai sę dirirapeta, Kótóné węikeró keperapepó. **6** Atéró kelalemó, kale teteróló kaae

tare *sea* mole hosaamó węi kęla wisinaale belserepó. Ai węita, *klas* kasa kaae erepó.

Kale teteróló kaae tare doasi betere tuamó, Kótóné aleale dojuró betere əlarape ai doasi bopéróló betó molepó. Ai kale dojuró betere əlané tikimó hosaapaaekélé sisópaækélé mo fea keletóró daae molepó. ⁷ Kale dojuró betere əlarapené ere ala i ape. Kolosale əlata, ti *laiyon* kaae beterepó. Kolosale noma əla ti hae dukiyaaai só kotere *bulmakau* wą hupu kaae beterepó. Doğ noma ti whiné kelepaa kaae daai əla beterepó. Doğ ti sikimó sé kotere ba dukaa kaae beterepó. ⁸ Ai dojuró əlarape atima dokó fea baase apomiró daalepó. Atimané tikimó ere kaae baase aqrókélé keletóró daae molepó. Ti ai sekérape atima dətamokélé dikitamokélé etei fo hale yótóró tarapó.

“Mo doasi fotokó bole mo kae betere Tale Kótó
 aq take biteré wóo, miókélé, nalo waaire
 alimókélé ətóró hale betó tawaalopó fo,”

momó du momó du, du betalepó. ⁹ Ai dojuró betere əlarape atima kale teteróló kaae tare doasi betere tikimó bitu ama ere doakale doi mole Talepae mo kée yóló dukiratere fo du betepa, kale teteróló kaae tare 24 whj disirapekélé i ala dua dapó. Atima betere searape taaróló, haemó de-raapisa fóló mulu, kale teteróló kaae tare doasi betere tikimó mo ti betó tare Talepaae mo kée yóló, aq aqmó sukóló bitua dapó. ¹⁰ Ai 24 whj disirape atimané deró betere topo taorape sókó su yóló, teteróló kaae tare doasi betere tiki felekemó mulóló duraalu,

11 “Dä teteróló kaae tare Tale Kótóo, fea qla naaoatóró aleyóló muló beterapó.

Aita naao kisipa mole alatóró sya furaalu, kaaró betereteiné takekélé miókélé, atima hale betó tarapó.

Nao fotokoné ai alarape epa ya doasi doi mulatere alakélé, naao doi hale horatere alakélé, dñé yapaae mo súmó eranérapó,” dua dapó.

5

Bopeyóló muló betere asere sókuró Sipsip hupu maletamomó ere fo

¹ Téró yalo kelalemó, kale teteróló kaae tare doasi ą seamó bitu, betä bopeyóló mole sóku utékélé itékélé aséretei, ama turu naasené tarepó. Ai asé mo whjné kelaqsóró, kinóló wéikeró dirii qlané diriróló datekaró betepa kelalepó. ² Atépa, mo doakale fotoko bole ensel-né fo fakeyóló duraalu, “I bopeyóló mole asé datekaró betere qlarape mé whjné dñayóló teraanére?” yalepó.

³ Térené ó hepen bemókélé, i haemókélé, hae aorókélé, ai bopeyóló muló beteretei teraayóo, u tuamó aseyóló mole fokélé koloo yaaire whj mo betækókélé bitinipó. ⁴ Kale bopeyóló muló betere qla teraayóo, tuamó aseyóló muló betere fo koloo, yaaai sure whj mo betækélé bitinipa kilitu, e dekené sini wole du betalepó. ⁵ Atétu betalemó, kale whj disirapekó betané épaae duraalu, “Wolekesé. Juda fake tuamó wale *Laiyon*-ta, Depit kaayale bete ai walapa kelae. Ai sekéné ama bóe whj dóló teteró betereteiné kale bopeyóló mole asé

datekaró betere węikeró əlarape ama betə sümó tukóló dąanérapó,” yalepó.

⁶ Atétepa kelalemó, betə *sipsip* hupu male teteróló kaae tare doasi betere tuqmó daalepó. Ai *sipsip* hupu maleta, whjné daletikimó sukale nisi erepó. A doasi betere tuq dolomó, kale doqró betere əlaraperó 24 whj disirapetamoné ą bopéróló daae molepó. Ai tuqmó daale *Sipsip* hupu malené topomó węikeró sekéró węikeró kelerapetamo daae molepó. Ai sekéró keperapetamota, Kótóné i hae kwiamó betó mole so whipaae dotonale węikeró keperapepó. ⁷ Ai seké ą wóló, kale bopeyóló muló betere asere sóku, kale teteróló kaae tare tikimó betere doasiné turu naasené tapa salepó. ⁸ Kale sekéné asere sóku sóró tapa kilitu, doqró betere əlaraperó kale teteróló kaae tare 24 whj disirapetamo atima kale *Sipsip* hupu male daale felekemó deraapisa fóló fió molepó. Ai whjrape atima dokó feané *kita* kaae əla *harp* tawóo *kold kapané* aleale okopoi nukurape tawóo, erepó. Ai nukurape tómó simó bilitepa felé kəlaa wisi wale əlarape belerepó. Ti ai felé kəlaa wisi wale əlata, Kótóné ama so whjpóló kae beteró betere so whjné momatere fopó. ⁹ Téró atimané kisi wole foné duraalu,

“Yata, ai bopeyóló muló betere asere sóku ter-aayaaire mo şurapó.

Ti noatepae, ya dupa sókó fele sameané Kótóné so whj beteraai, kae kae fakekélé, kae kae be fo bole so whjkélé, kae kae tiki daale so whjkélé, kae kae *Gavman*-né teteróló kaae tare so whjkélé, i dosayale

fakerape tuämó mepaae so whị naao sameané dupuralepó.

- ¹⁰ Naaø dupurale so whị atimata, Kótóné t̄eteróló kaae tare aqmó betóo, Kótóné ala eróturaalu moma yóo, yópóló naaotei sóró beteralepó. Atéyale so whị atimané i hae kwia fea t̄eteróló kaae tawaalo ai ape,” yalepó.

¹¹ Téró yalо kelalemó, kale doasi betere *sea* bopéróló dojró betere olarape daayóo, ai sisómó 24 whị disirape daayóo, ai t̄e faróló *ensel*-rape mo ni sóku kaae (100,000,000) wó mulu, i wole fo du betepa wosalepó. ¹²

“T̄eteróló kaae tare fotokökélé, mepaae wisi wisi ɻakélé, fosó fosói kisipakélé, fotokökélé, doasi doi mole alakélé, ama ere ala wisi hąkearatereteikélé, ama doi sóró horatere alakélé, fea dñé ɣapaae eratepa, kale dale *Sipsip* hupu malené mo s̄umó senérapó,” du betalepó.

¹³ Téró, Kótóné hepen bemó aleyóló muló betere ɻakélé, i hae tómó betó mole ɻakélé, hae aqró betó mole ɻarapekélé, wēi tuämó betó mole ɻarape feané kóló betapaae touróló i wole fo du betepa yalо wosalepó.

“Kale t̄eteróló kaae tare *seamó* betere sekéró *Sip-sip* hupu maletamo dukiróló hale horatere alakélé,

doasi doi mulatere alakélé, ama ere ala wisi hąkearaterere alakélé,

fotokö bole alakélé,

betere dokö fea atimaamopaae eraté fu beterópóló yae!” du betalepó.

¹⁴ Atétu betepa, kale douró betere əlarapené duraalu, “Mó kée, téyópóló yae,” fo dekeró yó tawalepó. Atimané ai fo depa, kale 24 whi disirape deraapisa fóló mulu, Talené doi sóró horótú betalepó.

6

Diriróló kinó betere əlarape

¹ Téró, kale *Sipsip* hupu malené bopeyóló mole asere sóku diriróló kinó betere wéikéró əla betə tukóló teraatepa kaae taremó, ai douró betere əlakó betané “Ape!” dere fo be sapalaas dere kaae yalepó. ² Atétepa kelalemó, betə dei *hos* hupu ə daalepaae anóló mo tumó daalepó. Ai *hos* hupu tómó betere whiné diki tawóo, doasi teteróló kaae tare whiné deratene topo tao mené ə maletei deroo erepó. Atéró deróló, bóe whi dóló torokó falaai mo doakale keteké buló felepó.

³ Kale *Sipsip* hupu malené kolosale noma kinóló datekaró betere əla tukóló däyayalemó, kale kolosale noma betere əlané, “Ape!” yalepó. ⁴ Teró me *hos* hupu sókó wapa kelalemó, mo si mi sonaa kaae erepó. Ai hupu tómó betóló wale whipaae, i haemó mole so whi hosaa muni deyóló dua betere ala fasó sóró, bóe dóló u du i du yópóló, mené fotokó əmó malepó. Téturaalu, əpaae doasi bóe dele sepakekélé mené melalepó.

⁵ Téró, kale *Sipsip* hupu malené doü noma əla tukóló däyayalemó, kale doü noma betere əlané duraalu, “Ape!” yalepó. Atétepa kaae taremó, dilikii *hos* hupu wóló ə daalepaae anóló daalu, betə seké däle sere əla *skel* tarepó. ⁶ Atétepa,

yalo wosalemó, kale douró betere olarape kuamó whjné fo kaae yóló duraalu, “Betä whj betä be démó kutó diteremó sere *moniné whit* o betä *lita ó bali* o sore *lita* wuti senérapó. Térapa, nokole *Olip wel wéiró wain* wéitamo betä doraqsóró hotowaró kaae tawae,” yalepó.

⁷ Téró, kale *Sipsip* hupu malené dou kinó betere qla tukóló teraatepa kaae taremó, dou betere olané duraalu, “Ape!” yalepó. ⁸ Atétepa kelalemó, e daalepaae anóló betä sini tiki daale *hos* hupu daalepó. Ai *hos* hupu tómota, sukutere ala bete tare whj beterepó. Ai *hos-né* sisómó sukutere ala betepa, ai hupuné kílimó sukutere so whj betere tiki ama doi *Hedis* wou betalepó. Ai whj tamopaae, hae kwia feamó betóló fale so whj dópóló fotokó bulalepó. Ti so whj daaireteita, atimaamoné bóe dele sepakenékélé, wote alinékélé, doakale hepo alinékélé, i haemó betó mole syaae kaae olanékélé, dilé kwéyópóló fotokó sumó melalepó. Atéró dilé kuturaalu, douró fake beteretei betä fake duraalu, sore fake beterópóló taaraalopó. I hae kwia feamó betóló fale so whj atéró dilé kwéyóló kemerae, yóló fotokó sumó matepa tarepó.

⁹ Téró kale *Sipsip* hupu malené apo kinó betere qla tukóló teraatepa kaae taremó, momatere kapo daale aqmó keperape betó mupa kelalepó. Ai keperapeta, Kótóné fo yó matere alaró Yesu Keriso etei kaae Talepóló yó matere alatamo deremó, mepaae whjné dale keperapó. ¹⁰ Ai sekérape atimané fo fake yóló duraalu, “Mo fo fajanuraalu betere bete tale bitu, fea ala teteróló kaae tare Tale-ó, i haemó betó mole so whjné dowi alaró dä

duraalu sókó farale sameatamomó tale yóló kwia melaaire be dę wópóló meteró felimó kaae tawóló betaaloé?” yalepó. ¹¹ Atéró atima dokq feamó deróló sókó fatere dęi kuti melóló duraalu, “Dią betą kutó diratere norape atimakélé mené dópóló sawa kaae tawae. Ti noatepae, i dosąayale daaire whı̄rape fea sümó dóló kemeréni teópó,” yalepó.

¹² Yalo kaae taremó, apomiró datekaró betere ola tukóló teraayalepó. Atéró teraateremó, doakale bao yóló, suka mo ti diliki yóo, wélikélé mo samea betąae fo erepó. ¹³ Samó daae mole hörerapekélé, doakale beséné nose du hara torokó derótú dere kaae torokó deralepó. ¹⁴ Sąta, asetere sóku bopetu dere kaae bopeté fóló alune felepó. Hae kwia feamó daae mole hasi fosórapekélé, węiné tukóló bopéró betere haerapekélé, daale tiki taaróló, kae tikipaae daane felepó.

¹⁵ Hae kwia fea teteróló kaae tare topo whı̄rapekélé, atima betale sirimó betaaire naalerapekélé, diki tare whı̄rape teteróló kaae tare topo whı̄rapekélé, néli whı̄rapekélé, bóe dele fotokq bole whı̄rapekélé, wae sóró beteratere whı̄rapekélé, koleaané betó mole whı̄kélé, kapo dolopaae hyó muni fóo, kapo beléli dolopaae hyó muni fóo yalepó. ¹⁶ Atima atéró fóló bituraalu, hasi fosópaaekélé, kapo fakepaaekélé duraalu, “Kolokó dorowouraalu dą təiyane dere ape. Ti noatepae, teteróló kaae tare tikimó betere sekéné kelepaaró *Sipsip* hupu maaletamoné fopaae bole alatamo dąné kelaqsóró kinae. ¹⁷ Ti noatepa meipó. Atimaamóné doakale fopaae butu kwia

matere be dę ai sókó wale ape. Atétere be dęmó de daanére? Mo daayókélé enénipa wiyaε,” du betalepó.

7

144,000 so whị sirirale fo

¹ Ai ala yóló kılıpaae i doṣrō hae kwiamó doṣrō *ensel* dokó yóló daapa kelalepó. Atéró daalu, haepaaekélé, doasi węi kęlapaaekélé, besé tiki waçsóró, atima dokó feané sesétu beterepó.
²⁻³ Atéró, *ensel* me kae suka hoteró ę daalepaae wou betepa kelalepó. Ai *ensel*-né mo ti betere Kótóné siriró betere ọla tarepó. Ai *ensel*-né haekélé, węi kęlakélé, doraaire fotokó bole doṣrō *ensel*-rapapaae fo fakeyóló duraalu, “Kótóné kutó diratere so whịnē kutirimó siripi eraaipa, hae tikikélé, węi kęlakélé, nirapekélé, hapale doréni kaae tawae,” yalepó. ⁴ Ai sirirale so whị dosąatepa yalo wosaletei i ape. 144,000 so whịta, Israel fakerapetórótipó.

⁵⁻⁸ Juda fake dosąayóló sirirale so whị dokó sóró touróturaalu 12,000-rópó.

Ruben-né fake touróturaalu 12,000,
 Kad-né fake touróturaalu 12,000,
 Aser-né fake touróturaalu 12,000,
 Naptaliné fake touróturaalu 12,000,
 Manasené fake touróturaalu 12,000,
 Simeon-né fake touróturaalu 12,000,
 Lipainé fake touróturaalu 12,000,
 Isakar-né fake touróturaalu 12,000,
 Sepulun-né fake touróturaalu 12,000,
 Josep-né fake touróturaalu 12,000,
 Benjamin-né fake touróturaalu 12,000-rópó.

So whị hale ọla kaae dẹi kuti deróló daae mole fo

⁹ Ai ala yóló kemetepa kese faralemó, so whị mo hale ọla kaae daae molepó. Ai daae mole so whịta, betà be huluamó maaté wenipó. Kae kae *Gavman*-né teteróló kaae tare so whịkélé, kae kae tiki daale so whịkélé, kae kae be fo bole so whịkélé, kae kae fake so whịkélé, kale teteróló kaae tare tikimó mole *searó Sipsip* hupu male-tamo betere hosaamó daae mupa kelalepó. Atéró daae mulu, dẹi deróló sókó fatere kutirape deróo, olóu dàarape tawóo erepó. ¹⁰ Téró, ai daae mole so whịné doasi fo fakeyóló duraalu,

“Teteróló kaae tare *seamó* betere Kótóró *Sipsip* hupu maletamoné dà mo ti aluyaqsóró tao su betere beteta, mo atimaamotórótipó,” yalepó.

¹¹ Ai daae mole *ensel*-rape fea, teteróló kaae tare doasi betere tikikélé, kale whị disirapekélé, kale doṣró betere olarspekélé, bopéróló daae molepó. Teteróló kaae tare doasi betere *sea* molepaae fetée fóló, Kótó betere aqmó deraapisa fóló fió mulu duraalu,

¹² “Mo dapó.

Téyópóló yae! yóló, hale sóró horatere alakélé,
 mo dẹi ala wisikélé, tué tiki fosó fosó yóló
 dotoróę fole alakélé,
 mo kée du betere alakélé,
 doakale doi mulópóló du betere alakélé,
 fea ala yaaire fotokǫ súmó bole alakélé
 dà teteróló kaae tare Kótópaae betere dokǫ fea yó
 tanópóló yae.

Mo kée. Téyópóló yae!” du betalepó.

13 Téró, kale teteróló kaae diliki yó mole whị disirapekó betané ępaae woseturaalu, “I dei folo kuti deró betere so whjirape-a, demaaté? Mopaae wale so whjé?” yóló wosalepó.

14 Ti fo depa yalo ąpaae tokó mótu duraalu, “Doa whj-ó, naao ai tuère ape,” depa, kale sekéné ępaae duraalu, “I daae mole so whị atimata, doasi sekéi ala hale beleté waleteiné atima deró betere kutikélé *Sipsip* hupu male sameané fokale tikimó mo dē ai erapa kelere? **15** Atéyale tikimó,

Teteróló kaae tare Kótó ama seamó betepa, atima ą beterepaae kese anóló bitu, ama momatere bemó mole ala dętamokélé, dikitamokélé, hale erótú beterapó. Até du betepa, teteróló kaae tare doasi ą betere tikimó bituraalu, ama atima wisiyóló beterópóló, kuti be ténótú betaalopó.

16 Atéru, wote dere alaró węi nokole dere alatamo momó kae yaalomei ai ape.

Suka supunékélé, mo hale supunékélé atimané tiki mo doraalomeipó.

17 Ti noatepae, teteróló kaae tare doasi betere tuämó daale *Sipsip* hupu maleta, hupu kaae tare whjné dere kaae, atima mo wisi yóló kaae tarapó.

Atima dape sóró mo ti betere bete tuämó wó tare węi nöpóló ąlisóró faalo ai ape.

Atéró betepa, Kótóné atima kelemó dorowou betere wole kaape fea helekóló kópuraalopó,’ ” yalepó.

8*Węike diriróló kinó betere qli tukóló teraayale fo*

¹ Téró, kale *Sipsip* hupu malené kinó betere węike qli tukóló teraayalemó, ó hepen bemó fo mo sawakélé ini, hąle hipa fi betepa suka kele 30-minit kemeyalepó.

² Atépa kelalemó, Kótó betere felekemó daae mole węikeró *ensel*-rapepaae ukulumó wuti betą betą yóló melalepó.

³ Atéró kelalemó, me *ensel*-né *kold kapané* aleale okopoi nuku tarepó. Ai nuku tómota, felé kęlaa wale fetera kaae qli belerótua dapó. Ai qli só wóló, simó sukylaa daróló momatere tikimó daapa, si keletómó biliratepa felé kęlaa wisi wale qli mené ąpaae mo dekéró malepó. Ai felé kęlaa wale qliaró Talené kae beteró betere so whjné dere momatamo touróló, doasi betere *sea* molepaae anóló, *kold kapané* aleale momatere tikimó, Talepaae melaai sóró walepó. ⁴ Téró, kale felé kęlaa wisi sukuli kaae, *ensel*-né naase taaróló, Kótó beterepaae holalepó. ⁵ Téró, kale *ensel*-né okopoi nuku taruraalu, kale momatere tikimó duku betere si kelerape kąae sóró nuku fąanóló, i haepaae taae deralepó. Téyalemó, epée fitą yóo, doasi be sapalaa dorowóo, bao doasi yóo yalepó.

Kale węikeró ukulumó wutirapené haleraletei

⁶ Węikeró *ensel*-rape ukulumó wuti haleraai donoróló daae molepó.

⁷ Kale kolosale *ensel*-né ama ukulumó wuti haleralemó, hali *ais* kane kaae alée fóló dorowóo, simiró sameatamo hosekéyóló dorowóo, yalepó.

Atéyaleteiné hae kwia sore moletei betä siné duku-raalu, tamo hae kwia hale muni felepó. Ni-rapekélé atétóró yalepó. Nérápeta, fea siné doló sukulaa dalepó.

⁸ Téró, kale kolosale noma *ensel-né* ama ukulumó wuti haleralemó, doasi hasi fosó kaae ola siné doló kuló di wéi kela tópaae taae de-ralepó. Atéyalemó, ai wéi kela sore maanetei, tamo hale belene furaalu, betä samea alée felepó. ⁹ Wéi kela tuamó sore betere ola fake betä dóló sukunóturaalu tamo betepa taaralepo. Doasi wéi tómó kotere nukukélé tamo mupa taalóturaalu betä fake doralepó.

¹⁰ Téró, dou noma *ensel-né* ama ukulumó wuti haleralemó, sámó daale doasi hore betä i haepaae si kaae dukulé dorowóló, doasi fole wéiró amale wéitamo tópaae dorowalepó. Atéyale tikimó, sore fake maanetei betä fake doróturaalu, tamo taaralepó. ¹¹ Ai dorowale horené doita, Hakesąapó. Ai hakesąare wéirape nale tikimó, mo dekéró so whi sisiraae felepó.

¹² Téró, kale dou *ensel-né* ama ukulumó wuti haleralemó, suka ke sore fake deretei, betä fake dalemó dilikiyalepó. Horekélé, wélikélé atétóró yalepó. Be dëtamokélé tamo fake dëpatei, betä fake dilikiyoo, dikitamokélé, tamo fake sawa dëpatei, betä fake mo ti diliki yoo yalepó.

¹³ Téró, yalo kaae tapatei, betä dukaa ó sa tuamó sé kutu bitu fo fakeyóló duraalu, “Kale hale biti fale sore *ensel-né* ukulumó wuti haletepá, i haemó betó mole so whipaae sekéi ala waairemó mo doasi, ‘Wió yae! Wió yae!’ I haemó betó mole so whírape-ó, dia mo wió yae!” du betalepó.

9

¹ Téró, kale apo *ensel*-né ama ukulumó wuti haleralemó, take ó sámó i haepaae tokó dorowale horepaae mo apaae derepale wosono dolo tū *ki* mené ąpaae matepa kelalepó. ² Téró, ai sekéné mo apaae derepale wosono dolo tukiyalemó, kutó néli bilitepa, hotere sukuli kaae sokalepó. Atéró holale sukuliné sukaró saatamo kinóló, be mo dilikiyalepó. ³ Téró ai sukuli dolomó, ero nusurape haepaae dorowalepó. Atimané whí tukó nukupa dotopo deretei, tō serekené tukó nukupa dere kaae yópóló, mené ą doasi fotokó melalepó. ⁴ Ai erorapepaae i fo yóló mulalepó. “I haemó yó mole nerape ó mepaae ere olarsape ó nirape momókó doraqse. I hae kwiamó betere atima kutirimó Kótóné siri erénire so whí maaté tukó nae,” yóló mulalepó. ⁵ Ai ero nusupaae melale fotokota, so whí mo ti sukópóló tukó néni, doasi dele sóró kaketu beterópóló, aporó wéliémó tuämó turukóló nukulé fu beta. Atétepa, dere dotopota, tō serekené tukó nukupa, dere kaae yaalopó. ⁶ Atétere sukamó, so whí fea sukäaitere tū kekälotei, sukutere ala ke-laaołomeipó. Atima mo ti sukunée deté fu be-taalotei, ai tuämó sukutere ala mo muaalomeipó.

⁷ Téró, kale ero nusurape kelalemó, bóe dèle faairaalu, *hos* hupurape donoróló biture kaae erepó. Atimané topomóta, kale teteróló kaae tare doasiné deró betere *kold kapané* aleale topo tao kaae deroo, atimané kelepaakélé mo whiné kelepaas kaae daayoo erepó. ⁸ Téró kale ero nusurapené topo nikikélé, sorapené niki kaae daayoo, atimané sekékélé *laiyonné* seké kaae

daayóo epa kelalepó. ⁹ Atimané bopémó yále sene waqsóró, *aiyon kapa* wase kaae dakeró beterepó. Atima burá furaalu dere sépi haleta, *hos* hupuraperó atimané sıyóló só kotere əlatamo bóe daai furaalu, dere diri fake hale kaae yalepó. ¹⁰ Atima disalené whj tukó nukupa dere dotopota, tó serekené tukó nukupa dere kaae dapó. Atimané so whj tukó nukuraalu, fē dée daalatere dotopomó kaketé fu betepatei, wélié aporó kemeyaalopó. ¹¹ Atima teteróló kaae tare topo whjta, mo apaae derepale wosono dolomó betere *ensel* daalapó. Ai *ensel*-né ama doi Hibru foné Apadonipó. Krik foné Apoliyonipó.

¹² Folosóró waaire sekémó, wió yae yale ala kemeyalepó. Tépatei, tamo waai hale mulapó.

¹³ Téró kale apomi *ensel*-né ama ukulumó wuti haleralemó, Kótó betere felekemó *kold kapané* aleale momatere tiki kwia dokomó daaté fale sekérapemó sókó wale fota, mo whjné dere fo kaae depa wosalepó. ¹⁴ Atéró yale foné kale ukulumó wuti tare apomi *ensel*-paae duraalu, “Kale doasi Yupretis fole wéimó dokóló muló betere douró *ensel*-rape hale fópóló sókó daalae,” yalepó. ¹⁵ Atima ai douró *ensel*-rapeta, ba fomokélé, wéliémokélé, be démokélé, sukakelemokélé, mo tukóló mulóló donoró betere be démótóró i hae kwiamó betó mole so whj sore fake beteretei, betä fake dópóló dotonalepó. ¹⁶ Atéró, bóe daai kale *hos* hupu tómó betóló fele whjrape fea, dokó sóró touróturaalu, 200 *milion*-pó (200,000,000) depa wosalepó.

¹⁷ Yalo nokenaró dere kaaené i ala epa kelalepó.

Kale *hos* hupu tómó betó mole whírape atima bopémó sere bóe wase mo si kele kaae sonaa yóo, mepaae sukuṭa yóo, mepaae ti *sulpa* kaae, whé yóo, erepó. Ai *hos* hupuné topota, mo *laiyonné* topo kaae daalepó. Ai hupurapené kólómó, simiró sukulitamokélé, si dokole kane *sulpa*-kélé atimané kólómó sókó walepó. ¹⁸ Ai sore əlarape atimané kólómó sókó wouraalu, i haemó betó mole so whí sore fake beteretei tamo taaróló, betə fake dóló kemeralepó. ¹⁹ Ai *hos* hupurape atimané fotokqta, kólóró disaletamomó bulapó. Atimané disalerape mo wuli tiki kaae daalu, ama disale kwiamó topo daalapó. Ainé so whí tukó nukupa, doasi dele sua dapó.

²⁰ Kale whí dele əlané dóló mepaae taarale so whí atima naasené aleale kapala kótópaae tué tiki tiratere ala taaréni, hálezó tarepó. Ti ai kapala kótórapeta, *kold kapanékélé*, *silpa kapakélé*, *brons kapanékélé*, mo kaponékélé, ninékélé, aleyóló daaló betepatei, atima kotere ala ó, wosetere ala ó, keletere alamo dumipó. ²¹ Atimané whí dele alakélé, kae kae hosó fokélé, nópu nokole alakélé, qlémi nokole alakélé fea taaróló kisipa feteni, hálezó tarepó.

10

Asere sóku belekqa male doasi fotokq bole ensel-né dæae faróló tare fo

¹ Téró, me doasi fotokq bole *ensel* hepen be taaróló, i haepaae dorowou betepa yálo kelalepó. Ai sekéné ama kutita, mo sákotóró deroo, ama topo tó sikimó sikipa dou filipaa yóo,

ama kelepaakélé, mo suka dę kaae yóo, ama hôleke tamokélé, doasi ni tikimó si dukutere kaae dó tawóo erepó. ² Ai sekéné ama naasené belekqamale asère sóku däae faróló tarepó. Ama turu hôleke doasi wěi kěla tómó daalóo, fě hôleke hae tómó daalóo epa kelalepó. ³ Atéru, ai sekéné ama dere fo faketa, *laiyon-né* keteré kaae yalepó. Ama atéró fo faketeremó, wěikeró be sapalaané whjné fo kaae depa wosalepó. ⁴ Atéró wěikeró be sapalaané yale fo yalo asë yaai yalemó, ó hepen bemó sókó wale foné duraalu, “Kale wěikeró be sapalaané yale fo asení kinae,” yalepó.

⁵ Take me hôleke wěi kěla tómó daalóo, me hôleke hae tómó daalóo, epa kelale *ensel-né* ama turu naase ó hepen-paae horó beterepó. ⁶ Atéru, saró hepen-tamokélé, haekélé, wěi kělakélé, ai sore tikimó ere ala ó mole զlatamo, fea aleyale mo ti betó tare Talené doi yóló malotu duraalu, “Kaae taté fole ala momó kae yaalomeipó. ⁷ Tépatei, nalo kale wěike *ensel-né* ama ukulumó wuti hale yaaire be dę teópa kaae taru, i ala yaalopó. Kótóné kinóló mole ala i ape yóló ama kutó diratere kóló whjrapepaae deté wale fo dokonóturaalu, mo eróló kemeraalopó,” yalepó.

⁸ Téró, take hepen bemó sókó wapa wosale fonétei épaae momó duraalu, “Kale wěi kělaró haetamomó hó daaló betere *ensel-né* däae faróló tare asère sóku sene fae,” yalepó.

⁹ Atétepa, e kale *ensel* daalepaae fóló, naao ai tare asère sóku kwia sawakó չmale melalaoé yóló wosalepó. Tétepa épaae duraalu, “Tao sóró nae. Atéró nukupa, naao kólómota, meke fę felé kaae

yaalotei, depe tuämó feléni doyaalopó,” yalepó.
10 Atétepa, kale asere sóku sawatamo ama naasené tapa, yalо tao sóró nalemó, kólómó meke fę felé kaae yaletei, depe tuapaae bitj durupuraalu, yalо depe mo doyalepó. **11** Téró, épaae duraalu, “Kae kae tiki daale so whikélé, kae kae *Gavman*-né teteróló kaae tare so whipaaekélé, kae kae be fo buó mole so whipaaekélé, kae kae teteróló kaae tare topo whirapepaaekélé, mo so whipaaekélé, Kótóné eraaire ala i ape yóló, momó yó melae,” yalepó.

11

Kótóné yaaire ala i ape yóló yó matere whi tamoné yale ala

1 Téró, däle sere əla kaae, kape siki mené épaae melóló duraalu, “Yá fóló, Kótópaae momatere beró Talepaae simó sukūlaa dalatere tikitamo däle sene fae. Téturaalu, ai be tuämó touróló bitu, Kótóné doi sóró horótú betere so whikélé dokó sae,” yalepó. **2** Tépatei, kale momatere be bolaare tipi tuq betä däle saqse. Ti noatepae, ai belata, Juda meire fake so whímó meló betereteinépó. Kótóné ama mo kae tēne be hulua wisinaale Juda meire fakené folokoleróló, hóko kutu betepatei, 42 wélié kemeyaalopó. **3** Téró, yalо du betere ala yó matere whi tamo yalо fotokó matepa, atimaamo dekémó deratere yei kuti deróló, Kótóné diapaae dere fo i ape, yóló yó maté kutu betepa, 1,260 be dērape kemeyaalopó. **4** Ti ai seké tamota, i hae kwia fea teteróló kaae tare Tale betere felekemó daale *Olíp* ni tamo kaae daayóo, sá diri tamo kaae

daayóo erapó. ⁵ Mepaae whj denétamo atimaamo doraai du betepa, ti atimaamoné kólómó sókó wale siné atima dó sóró mo ti aluraalopó. Mepaae whj dené ai seké tamo doraai kisipa mutepa, ti atimané ai dere alamó atimatei sukaalo ai ape. ⁶ Kale seké tamoné bole fotokó etérópó. Kótóné atimaamopaae dere fo mo so whípaae yó matere be démó, hali waqsóró kinaaire fotokókélé súmó bolepó. I haemó belere wéikélé samea alée faloo, yaaire fotokókélé súmó buoo, erepó. I haemó betó mole so whípaae kae kae dowi sekéi alarape atimaamoné hékesere be démó súmó eranérapó.

⁷ Atimaamoné kelale ala yó maté fóló kemeteremó, mo a dolopaae derepale wosono dolomó betere dowi syaae kaae qla sókó huturaalu, bóe dóló atimaamo teteróló mo ti sukópóló daalo ai ape. ⁸ Téró, ai seké tamoné tiki doasi doi mole be hulua tñ hąkeamó muaalopó. Ai be huluamótóró atimaamo teteróló kaae tare Tale filipaa ni tómó oleróló dalepó. Ai be huluapaae dó faróló, Sodom beró Isip haetamo kaaepó. ⁹ Atimaamoné tiki atéró hąle mupa, kae kae tiki daale so whjnékélé, kae kae fake so whjkélé, kae kae be fo bole so whjnékélé, kae kae *Gavman*-né teteróló kaae tare so whjnékélé, sore be dę kemeyóló dou be dęné suka tuamó kęleta yópólópa douraqse. ¹⁰ I hae kwia feamó betóló fale so whjné duraalu, “Atimaamo Kótóné kóló whj bitu, dą dóló susupurótú betale seké tamo ti mulapa kelae yóló doka doka yaalopó. Téturaalu mo kée yóló, atimasisi wisi wisi qla u mótu i mótu du betaalopó,” yalepó.

¹¹ Tétu betaalotei, sore be dę kemeyóló dou be

déné suka tuämó daapa, Kótó betemó sókó wale fomo atimaamoné tiki tuäpaae bitj derepaalopó. Téturaalu, kale seké tamo turukó holóló daane hotere kilitu, kale so whj atima winé sukóló diri furu furu yalepó. ¹² Atéró turukó holóló daapa, ó hepen bemó atimaamopaae fo fake yóló duraalu, “Ipaae holae!” deremó, atimaamoné bóe whjrapené kaae dilikiyó mupatei, hepen-paae huturaalu, sako dolomó buó deyalepó.

¹³ Até yale sukakelemótóró doasi bao duraalu, naase tamo be hulua eretei betj kolokó doropuraalu, aporó kemeyóló, me naase douró be hulua fake hale erepó. Ai bao yaleteiné be kąaturaalu, doló kemerale so whj fea dokj sóró touróturaalu 7,000 so whjipó. Até deremó, dini hásokó fele so whj atima winé sukutu, ó hepen bemó betere Kótó mo daalapóló doi sóró horótú betalepó.

¹⁴ Kale kolosale noma wió yae yale seké wóló kemeyaletei, dou noma wió yae yale seké betj mo felekemó waalo ai ape.

Węike dakeróló ukulumó wuti hale yaletei

¹⁵ Téró, kale węike ensel-né ama ukulumó wuti haleralemó, ó hepen bemó atimané doasi fo fakeyóló duraalu,

“Take i hae mené teteróló kaae taretei, fasó sóró
mió dä teteróló kaae tare Taleró ama so
whj teteróló kaae tare whj Kerisotamoné
teteróló kaae tarapó.

Ai sekéné ama kaae tare ala kemeni, hale yó
tawaalopó,” yalepó.

¹⁶⁻¹⁷ Téró Kótó felekemó betere 24 whj disirape,
atima teteróló kaae taru betere sea taaróló, haemó

deraapisa fóló mulu Kótóné doi sóró horóló du-raalu,

“Mo doasi fotokö bole Tale Kótóo, yata take bitiré wóló, miókélé hale betereteiné djané yapaae mo kée dapó.

Ti noatepae, naao doasi bole fotokoné teteróló kaae tare ala kaae salepó.

18 I hae kwia feamó betó mole so whjné fopaae butu betepa, naao fopaae bole ala sókó walepó.

Sukale so whikélé, naao kutó diratere kóló whirapekélé, naao kae beteró betere so whikélé, yapaae wiyló naao doi sóró horótu betere so whikélé, mepaae doi munire so whj ó doi mole so whj fea tale yóló kwia melaaire be dę sókó wóló i mole ape.

Ai be dəmótóró i hae dorótu betere so whikélé kwia melóló, doraalopó,” yalepó.

19 Atéyale kılıpaae Kótóné hepen-mó tene momatere be tų tukwé fóló molepó. Atépa kelalemó, ai be tuqmó ama so whj tao saalopóló, mo dirii fo aseyóló muló betere *bokis* molepó. Téru, epée fitşa yóo, be sə kili kili yóo, doasi sapala dorowóo, bao doasi yóo, *ais* kaporó doasi besé tikitamo dorowóo yalepó.

12

Dowi wuli disóró betä sotamoné yale ala

1 Mo doasi bete mole ala yaairemó, me alapaae dó faróló hepen-mó epa kelale ala wisinaale i ape. Betä soné ama deró betere kutita, ti mo sukatóróti deróo, ama hó aqmó wélié daayóo, 12 hörerape

ama topo tao deróo, epa kelalepó. ² Téró kale soné ama ere naale ɻulumétepa saairaalu, kakóló sisó nuku beterepó. ³ Téró kale dere kaae, hepen-mó me alapaae dó faaróló depa kelaletei me i ape. Sonaai wuli doasi disó kaae betepa kelalepó. Ama topo wéikeró daayóo, seké naase tamo daayóo, wéikeró toporapemó doasi t̄eteróló kaae tare topo whjné deratere topo tao kaae deróo, yó molepó. ⁴ Ai sekéné ama disale fépo yaletikimó, sámó daae mole h̄orerape tamo fake h̄ale daapatei, bet̄a fake haepaae torokó dorowalepó. Atéró, kale soné ere naale seretamotóró tao sóró nó deraairaalu, mo felekemó melaa yóló beterepó. ⁵ Atépatei, kale soné naale só mulalepó. Ai naalenéta, *aiyon kapa* fake nópu tawóló daalu, i hae kwia kae kaemó betóló fale so wh̄i ama t̄eteróló kaae tawaalopó. Kale soné ama naale seretamotóróti mo hapale Kótóné tao sóró ama t̄eteróló kaae tare doasi betere tikimó ɣtamó bet̄amó titiyóló beteralepó. ⁶ Téró kale so ɣ wh̄ikélé bitini, h̄ale wópu mole haepaae botokó felepó. Ai haeta, kale so ɣ naale detepa, 1,260 be d̄e tuämó mené ɣ wisiyóló kaae tawópóló, Kótóné tukóló mulale tikipó.

⁷ Atéró, ó hepen bemó doakale bóe du betalepó. Maikel-né ama *ensel*-rape ipaae k̄ayóo, kale disó kaae wuliné ama *ensel*-rape upaae k̄ayóo, yóló bóe du betalepó. ⁸ Téyaletei, Maikel-ró ama *ensel*-rapetamoné fotokoné kale disó kaae wuliró ama *ensel*-rapetamo doló t̄eteróló hepen-mó betere alakélé mo ti kemeralepó. ⁹ Atéró, kale disó kaae wuli i haepaae sóró taae deralepó. Ai wulita, mo taketi bitiré walepó. Ama doita, bóe dele dowi kepe ó Satan-pó. Ai sekénétóró, i hae kwia feamó

betó mole so whị, dowi tupaae ąlisóró fu beterepó.
Ai sekéró ama *ensel*-rapetamo i haepaae taae de-
ralepó.

¹⁰ Téró, hepen bemó etei fo fakeyóló depa wos-
alepó.

“Dą teteróló kaae tare Kótóné tao sere alakélé,
fotoq̄ bole alakélé, ama so whị teteróló
kaae tare alakélé, ama sóró beteró betere
whị Kerisoné teteróló kaae tare alakélé, mió
wóló mulapó.

Ti noatepae, betere dok̄o Kótóné keletómó
dąné ne norape dętamokélē, dikitamokélē
só derótū betere seké ąkélé sóró taae deró
beterapó.

¹¹ Kale *Sipsip* hupu malené samearó Talené ati-
mané betere bete tuąpaae erótū betere
alatamo hąkeamó yó mótu betalepó.

Atétu beteremó, atima dupakélé wiyló
taaréni, Kótóné ala betą hąle eraté fu
betaleteiné, ne norapetamo bóe du betale
seké mo ti dóló teteralepó.

¹² Atéremó, hepen be tuąmó betó mole whị dią mo
kée yóló hajn̄é sinitu betae.

Tépatei, ą hepen be taaróló diątamo haepaae
bit̄i dorowaleteiné dią haemó betó mole
so whịrō doasi węi kęla tuąmó betere so
whịtamo dią fea ‘Wió fo du betaе!’

Ti noatepae, ai sekéné ama yaaire ala doa be dęmό
yaalo meipóló kisipa mutu, ą doasi fopaae
butapó,” yalepó.

¹³ Kale dowi disó kaae wuli ą i haepaae sóró taae
deró betepa kisipa mutu, kale naale deale so daai
sya felepó. ¹⁴ Ai so ą bit̄i fópóló, Talené taketi

donoróló muló betere whijkélé bitini, hale wópu mole tikipaae sé fópóló, doakale dukaané baase tamo ą melalepó. Atéró fóló betepa, wuliné ą me ala yaqsóró mepaae whırapené ą mo wisiyóló kaae taté fóló, ba fo sorené dou ba fo tuqmó tukóló kemerópóló malepó.¹⁵ Kale so atéró fupa, ą só fópóló dowi wuliné ama kılómó doasi fotoköi węi tiki siriyyó anallepó.¹⁶ Atéyalemó, kale so tao suraalu, haenétei kıló hásóró holóló, ai węi tiki nó deralepó.¹⁷ Atéteremó, disóné kale sotamo mo doakale fopaae buturaalu, ai soné ama mepaae naale senaaletamo bőe daai felepó. Ti aita, Kótóné ama yae yóló muló betere foró, Yesuné ama yale alatamo mopóló erótú betere naale senaaletamopó.¹⁸ Téró, kale disó kaae wuli ą fóló, węi fókumó daalepó.

13

Doasi węi kęla tuqmó sókó holale syaae kaae qla

¹ Téró ai węi kęla tuqmó syaae kaae qla sókó hotepa kelalemó, topo węikeró daayóo, sekérapekélé naase tamo daayóo, erepó. Ai sekérape tómó teteróló kaae tare doasiné deratere topo taorape deró beterepó. Ai toporape dokomó Kótó faletere doirape aseyóló dakerótua yó molepó.² Ai syaae kaae qlata, mo *leapat* kaae aorutei, ama holeke ti *beané* holeke kaae daayóo, kılókélé, *laiyonné* kıló kaae daayóo erepó. Téró, kale wuli disóné fotokökélé, ama teteróló kaae tare alakélé, fea ala yópóló, sóró beteró betere alakélé, ai kale węimó sókó holale qlapaae malepó.³ Ai kale syaae kaae qlané toporapekó

betämó, mo ti sukunei tó daayaletei, momó duniyale siri mupa kelalepó. Atére ala kilitu i hae kwia feamó betó mole so whị feané “Haió” yóló siraturaalu, kale syaae kaae olandé ama dere alapaae tué tiki tiróló sya felepó. ⁴ Ai kale disó kaae wuliné kale syaae kaae olandé doasi fotokoi ala yópóló sóró daalatere ala kolóló, so whị feané ai kale disó kilituraalu, “Ąta mo doa Taletóró,” hitipó yóló, atima ą daale aqmó sukóló bituraalu, ama doi hale horalepó. Atétu yale kaae, “I kale wěimó sókó horale syaae kaae olandamo de şure? Ątamo mené bóe dele alakélé mo enénipó,” yóló dukirótú betalepó.

⁵ Téró, ai kale syaae kaae olandé bopé fake dere fokélé, Kótó faletere fokélé, so whị teteróló kaae tare alakélé, yópóló mené ą fotokó sumó melalepó. Ai seké ą ai ala yópóló sóró beteratepa, eraté fu bituraalu, 42 wélié tuamó eróló kemerópóló té melalepó. ⁶ Ama kólómó dere foné Kótó eratere fokélé, Kótóné doi hóko eróló faletere fokélé, Kótóné ama hepen bemó ątamo betere whírape faletere forapekélé du betalepó. ⁷ Téturaalu, Kótóné atima dowi ala kemeróló kae beteró betere so whítamo bóe daairaalu, keteké buló só deraaitepa seséni, ama yaaire ala beta yópóló taalalepó. Kae kae fakekélé, kae kae tiki daae mole so whíkélé, kae kae be fo bole so whíkélé, teteróló kaae dilikiyó mole hae kwiarapekélé, mo fea ama teteróló kaae tanópóló mené ąpaae fotokó malepó. ⁸ I hae kwia feamó betó mole so whíné, kale syaae kaae ąla aqmó sukóló bitu, “Yaṭa Talepó,” du betaalo ai ape. Ti atimata, kale *sipsip* hupu malené mo ti betó tare *buk-mó* doi aşenire so whípó. Ti ai *Sipsip*

hupu maleta, i hae kwia keké naaipatei, dópólópó yóló muló betere hupu malepó. ⁹ Mepaae whị de woséli daapata, ti i dere fo wosóló tué muópóló yae.

¹⁰ Whị me detamo bóe duraalu, wae sóró *dipula* beteraalopóló tukóló muló betepa, ti mo atétóró yaalopó.

Whị me de bóe whiné bóe dele sepakené dópólópó yóló muló betepa, ti mo sepakenétóró daalopó.

Até yaairemό, Kótóné kae beteró betere so whipaae sekéi alarape wapakélé, haepaae derepéni, diriyóló bitu, Talené ama ala betə ketekę buóló eró tawae.

Hae tuqmó sókó holale syaae kaae qla

¹¹ Téró yalo kelalemό, hae dolomó syaae kaae qla me sókó horalepó. Ai sekéné ama topomóta, *Sipsip* hupu malené seké kaae daalutei, ama dere fo wosalemό, kale wuli disóné fo kaae yalepó.

¹² Kale haemό sókó horale syaae kaae qlapaae folosóró wéimό sókó horale sekéné ama teteróló kaae tare ala melalepó. Atétepa, nalo wale sekéné ama teteróló kaae taru, kale folosóró wale sekéné doi eróturaalu, i haemό betó mole so whị feané kale suk̄itei tokóló doasi siri mole seképaae Taleó, yóló doi sóró horópóló setu betalepó. ¹³ Ai kale sekéné amatei mo doakale kae kae kelemei alarape eróturaalu, so whị feané keletómó sikélé ó hepen be taaróló i haepaae dorowópóló erótua yalepó. ¹⁴ Kale folosóró wale sekéné doi doasi mulópóló mené ą fotokő sumó matepa, kae kae kelemei alarape erótua betalepó. Téturaalu, i hae

kwiamó betó mole so whị fea dilikóló kópaae falatua yalepó. Téró, kale haemó sókó holale sekéné i haemó betó mole so whípaae duraalu, sepake daayale tikimó doasi siri mole sekéné ama doi doasi muópóló, ama aso suróló aleale qla daalae, yóló mulalepó. ¹⁵ Téró, kale folosóró wale seké suróló aleale olané fo yópóló, fomo bulaaire fotokó mené haeró sókó holale seképaae malepó. Atépa, i hae kwiamó betó mole so whiné ai asopaae, Tale-ó yóló doi sóró horénitere so whị dópóló, haemó sókó horale sekéné fotokó sumó bulalepó. ¹⁶ Ai sekéné, doasi doi mole whị ó doi munire whípaaekélé, néli whị ó yoleale whípaaekélé, hale koleaané betó mole whị ó wae sóró kutó diratere whípaaekélé, atimané turu naasemó ó kutirimó siri erópóló yae yóló so whị feapaae səyalepó. ¹⁷ Ai siritamo munipa, ti qla dupu dere alakélé, ó dotonatere alakélé, mo yaalo meipó. Ti ai sirlta, kale syaae kaae olané ama doi ó ama doipaae fó faróló ere *nambapó*.

¹⁸ Ti etei alata, mo hale whiné tuéyaalo meitei, mo tué tiki fosó fosó yóló dotoróe fale whiné betá sumó taleyóló bete tuénérapó. Whị me detamo, ama tué tiki fosópa, ti kale syaae kaae olané *namba* taleyóló bete tuénérapó. Ti ai *nambata*, mo whiné *namba*-pó. Ai sekéné ama *nambata* 666-pó.

14

*Sipsip hupu maleró 144,000 so whírapetamoné
yale ala*

¹ Téró yalo kelalemó, ę daale felekepaae anóló Saion hasí fosómó kale *Sipsip hupu* male daapa

kelalepó. Aimó 144,000 whı̄rakekélé, atima betamó daae molepó. Ai whı̄rake atimané kutirimóta, kale hupu malené doikélé, Alimané doikélé asęyóló dakeró beterepó. ² Téró yalo wosalemó, hepen bemó sókó wale haleta, węi douq kąatu dere hu kaaeró be sapalaa dorowale hale kaaetamo depa wosalepó. Meta, kita kaae əlarapené dere hale kaae depa wosalepó. ³ Téró, u kale whı̄rake atimané kale teteróló kaae tare doasi betere tikipaaekélé, a bopéróló betó mole doyró betere əlarapepaaekélé, whı̄ disirapepaaekélé, kese anóló daae muluraalu, kae kisi wole fo du betalepó. Ai wole fota, hale mo whı̄nē tué yóló enénipó. I haemó dowi kwia saqsóró Kótóné tao sóró dupurale 144,000 whı̄rapené betä tué yóló enérapó. ⁴ Ti ai daae mole whı̄rapeta, sorapetamo folokolei ala initu detere kaae, i haemó mole alatamo hosekénire whı̄rapepó. Ti noatepae, atimané betere ala folokole yaqsóró ó me alatamo hoseké yaqsóró mo hotowayóló kaae tawaletainépó. Ti ai whı̄rapeta, *Sipsip* hupu malené dere ala sya fóló erótú beterapó. Ai whı̄rake atimata, hale mo so whı̄ kuamó betó mupa, dupuróló Kótóró *Sipsip* hupu maletamopaae kale kutómó folosóró үlumé dere əla, Talepaae hale matere kaae yóló melale 144,000 whı̄rapepó. ⁵ Atimata, kapala fo sawakélé muniru, me hásókó fole alakélé inire whı̄rapepó.

Sore ensel-rapené yale ala

⁶ Téró yalo kelalemó, *ensel* me kae ó sámó sé kutu betepa kelalepó. Ai sekénéta, mo titóróti hale betó tawaaire kisi fo wisi, i hae kwia feamó betó

mole so whipaae yó melaairaalu, tarepó. Ti ai fota, betä fake so whipaae maaté yó melaai mei, kae kae *Gavman*-né teteróló kaae tare so whipaaekélé, kae kae fake so whipaaekélé, kae kae be fo bole so whipaaekélé, kae kae tiki daae mole so whirapepaaekélé, yó melaaire fo wisipó. ⁷ Téró ama fo fake yóló duraalu, “Kótópaae winé sukturaalu, ama doi betä doasi doi muópóló erae. Ti noatepae, ama fo tokótamo yóló taleturaalu, kwia melaaire suka kele i sókó wale ape. Térapa, a aqmó sukóló bituraalu, ‘Aya Tale doasi-ó,’ yóló, ama doi betä sóró horótú betaе. Ti amata, hepen beró sàtamokélé, haekélé, doasi wéi kélakélé, fole wéirapekélé aleyóló muló betereteinépó,” yalepó.

⁸ Ai fo yale *ensel* folosóró fi tikimó, *ensel* me kae nalo sya fu bitu duraalu, “Kolokóló dorowóló a mole ape. Doakale doi mole Babilon be hulua kolokóló dorowóló mulapó. Ti ai nópu nokole so Babilon-néta, ama nópu nokole alané aleale keyaa fole *wain* wéi hae kwia kae kaemó betó mole so whí feané nópóló melótua yale so, mió kolokó dorowóló ai mole ape,” yalepó.

⁹⁻¹⁰ Téró kale dere kaae, ai *ensel*-tamo fi tikimó, *ensel* me kae sya fu fo fakeyóló duraalu, “Mepaae whí detamo, kale syaae kaae əlapaae ó ama aso kaae əlapaae, ‘Doa Tale-ó,’ yóló aqmó sukóló bitu, atima kutirimó ó naasemó, ai əlané siri eró betere whirape ama doakale fopaae buló kwia matere wéi nópóló melaalo ai ape. Ai *wain* wéi mo wéitamo hoseké ini, mo *wain* wéitóró Kótóné fopaae butu kwia melaairetei, wutimó tepeyóló mulapó. ¹¹ Atéró atima duku bituraalu, hotu betere sukulita, mo hale holótóró tawaalopó.

So whj̄ de kale syaae kae əlaró ama aso kaae əlatamoné, doi sóró horóo, ama doi mole siri sóo, ere so whj̄ atima dëtamo ó dilikitamokélé, səa nóló betere ala mo yaalomeipó,” yalepó.¹² Kótóné kae beteró betere so whjné, ama yae yóló muló betere fo aomó sukóló bitu, Yesuné ala eraté fu betaalopó. Ai tuamó i kale bope yale sekei alarape wapakélé, haepaae doropóló taaréni, hâle beleté fu betereteiné ai ala mo súmó eranérapó.

¹³ Téró, hepen bemó i fo depa yálo wosalepó. “I fo aséyae. Mo mió kaae sóró Taletamo betamó betere so whj̄ sukutepa, ti atima Talené mo wiśiró beterapó,” yalepó. Kale Dëi Kepe Wisiné duraalu, “Mo dapó. Ti atimané depe tukó wei ala du beteretei taaróló, səa nóló bituraalu, atimané yale alamó dupu saaire ala felekemó yaalo ai ape,” yalepó.

Haemó yó mole əla ʉlumétepa turukóló saairetei

¹⁴ Téró yálo kelalemó, ę daalepaae anóló mo dëi sako tómó, whjné naalema kaae betepa kelalepó. Ama topomó, teteróló kaae tare doasiné deró betere *kold kapané* aleale topo tao deró bituraalu, ama naasené əla ʉlumétepa turukó suatere hekemée wei fosói sepake tarepó. ¹⁵ Tépa, me *ensel* momatere bemó sókó wóló, kale sako tómó betere seképaae fo fakeyóló duraalu, “Naaō tare sepakené kale ʉlumére əlarape turukóló sae. Ti noatepae, mió əla ʉlumépa saaire be dë i sókó wale ape,” yalepó. ¹⁶ Tétepa, kale sekéné tare sepakené i haemó ʉlumé yó mole əlarape fea felesé yóló turukó salepó.

¹⁷ Téró, me *ensel*-nékélé, hekemée wei sepake fosói tawóló, hepen-mó tene momatere bemó sókó walepó. ¹⁸ Atépa, Talepaae matere ola sukúlaa dalatere tikimó si kaae tare *ensel* sókó wóló, kale sepake tare *ensel*-paae fo fakeyóló duraalu, “Naao ai tare sepake fosóné i haemó yó mole *wain* képi durape ʉlumérapa, sepemó tukóló siré kwęae,” yalepó. ¹⁹ Tétepa, kale *ensel*-né ama sepakené i haemó yó mole *wain* képi du felesé yóló turukó siré kwęyóló, kale képi du döttere doasi *tikipaae* taae derale fae. Ti kale képi du döttere tikita, Kótóné ama fopaae bole ala kwia melaairaalu, dötu betere *tikipó*. ²⁰ Doasi be hulua aqró *wain* węi döttere *tikipaae* taae deratepa, atimané t̄eiya t̄eiya yaletikimó, samea doasi sókó felepó. Atéró sókó fele sameata, węi kaae dukulé holóló, *hos* hupuné falo aqmó depa sale dąleta, 300 kilomita süpó.

15

Węikeró ensel-rapené węikeró doasi sek̄ei alarape tapa kelaletei

¹ Téró yálo kelalemó, hepen bemó mo doasi bete mole ala wisinaale yaairemó dere ala epa kelalepó. Ai kale kelale alata, i ape. Węikeró *ensel*-rape dokó mo kemeróturaalu so wh̄i feapaae dowi sek̄ei ala melaaire węikeró tapa kelalepó. Ai kemeróturaalu dere fota, ti Kótóné ama fopaae buóló kwia melaaire alarape mo ti kemeróturaalu, i węikeró alarapené kemeraalopó. ² Téró yálo kelalemó, *klas*-ró sitamo hosekéróló aleale węi kęla kaae belerepó. Ai węi fóku dęmóta, so wh̄i mo fea hąle ola kaae daae mupa kelalepó. Ti aimó

daae mole so whıta, kale syaae kaae əlaró ə suróló aleale asotamokélé, ama doimó sere *namba-kélé*, ai alarapetamo bóe dóló teteróló wale so whıpó.

³ Kótóné ai daae mole so whıpaae male *kita* kaae əlarape taruraalu, Kótóné kutó diratere whı Moses-ró kale *Sipsip* hupu maletamo dolanóló du betale wole fo i ape.

“Mo doasi fotoko bole Tale Kótóo, naao du betere alata, mo doasi sira yaai dere ala du beterapó.

Take keké nale alimó kaae sóró bitiré waleteikélé, mió i alimó bitiré faaireteikélé, teteróló kaae tare Tale-ó, yata, naao ere alatóró sya furaalu, mo dono taletu beterapó.

⁴ Tale-ó, whı me de yapaae winé sukutu, naao ere alamó naao doi doasi muaalomeipóló de?

Betä whıkélé ya kaae bitini, yata dowi alakélé muni, mo kae betere Talepó.

Kae kae hae kwiamó betó mole so whı ya beterepaae wóló, ya aomó sukóló bitu, Doa Tale-ó yóló dukirótú betaalo ai ape.

Ti noatepae, naao mo donoyóló taletu betere alarape take hiróló mualetei, mió so whı feané kolópóló hąkeamó muló beterapó,” yalepó.

⁵ Ai alarape yóló kemetepa kelalemó, ó hepenmó momatere be tü tukwę fóló molepó. Ai momatere beta, Kótóné ama so whı tao saalopóló dirii fo muló betere kuti bepó. ⁶ Téró kelalemó, kale węikeró *ensel*-rape atimané węikeró sekęi alarape tawóló ai momatere bemó sókó walepó. Atimané deró betere kutita, mo dę tekée fóló kasa kasai

linen kuti deróo, *kold kapané* dokale to atimané deró betere kuti teteróló bopemó sóo, epa ke-lalepó.⁷ Téró, kale doṣró betere olarapekó betané kale wéikeró *ensel-rapepaae* *kold kapané* aleale wéikeró okopoi nukurape dokoralepó. Ai nukurapemó, mo ti betó tare Kótóné ama kwia melaaire fopaae butere ala fayóló molepó.⁸ Kótóné ama ere ala wisinaale hąkearatere aláró ama doasi fotoktamóné momatere be dolomó sukuli kaaróló fęaneteiné, whj fókélé mo enénipó. Kale wéikeró *ensel-rapené* tare wéikeró dowi sekéi alarape melóló kemenipatei, ai be dolopaae folo hapale honénipó.

16

Kótóné fopaae bole ala belere okopoi nukurape

¹ Téró yálo wosalemó, momatere bemó sókó wale foné kale wéikeró *ensel-rapepaae* fo fakeyóló duraalu, “Kótóné fopaae buluraalu kwia melaaire ala okopoi nukumó beleróló diaaq ai taretei, haepaae sunée derale fae,” yalepó.

² Ai fo depa, kale kolosale *ensel* fóló ama tare okopoi nukumó belere qla sóró fóló, haepaae sunée deralemó, kale syaae kaae olané siri eróló, ama aso aqmó sukóló betó mole so whjné tikimó, dotopo yóló mo doasi dele su betaaire sonaalei humu fulu deralepó.

³ Téró kolosale noma *ensel-né* ama tare okopoi nukumó belere qla doasi wéi kęlapaae sunée deralemó, kale wéi mo sameatóró alée felepó. Ai sameata, mo ti sukale whjné samea kaae hókoloipó. Até yaletikimó, wéi kęla tuqmó betó

mole əlaraperó ere əlarapetamo mo fea sisiraae felepó.

⁴ Téró, kale dou noma *ensel-né* ama tare okopoi nukumó belere əla, doasi fole wéiró əmale wéirapetamopaae sunée deralemó, samea alée felepó. ⁵ Téró yalo wosalemó, kale doasi fole wéirape kaae tare *ensel-né* duraalu,

“Naaō taletere alata, mo donotóró tale yóló kwia materetei mo wisirapó.

Ti noatepae, yata takekélé betoo, miokélé betoo iru, dowi ala mo betakélé munire Tale beterapó.

Téru, fo tokótamo yóló tale yóló kwia matere alata, mo donoyólótórti ai yale ape.

⁶ Ti noatepae, naao kae beteró betere so whjró naao fo eratere kóló whírapetamo dale kwia tokó móituraalu ai sókó fele samea nópóló materetei, mo donorapó,” yalepó.

⁷ Téró yalo wosalemó, Talepaae moma yóló simó sukylaa dalatere tikimó etei fo yalepó.

“Mo doakale fotokó bole Tale Kótó-ó, yata mo fotóró bulu, naao tale yóló kwia matere alakélé mo donotóró dapó,” yalepó.

⁸ Téró, kale dou *ensel-né* ama tare okopoi nukumó belere əla suka betepaae sunée deralemó, siné so whj dolo baalu sorokó faaire fotokó mené sumó melalepó. ⁹ Atéró dokole si supuné atima tiki turó baalu sorokó felepó. Até dere supumó, Kótóné doi doróló ə eratere fo du beterepó. Atimapaae atei kaae susupui ala eratepatei, atimané du betere dowi ala taaróló, tué

tiki fetenipó. Téruraalu, Kótóné doi doasi muópóló eraaire alakélé hóyóló, dowäae fu betalepó.

¹⁰ Kale apo *ensel-né* ama tare okopoi nukumó belere əla, kale syaae kaae əlané teteróló kaae tare tikimó sunée deralemó, ai hae kwia fea dilikiyó felepó. So whi supumó atéró kakutu bitu, atimané hapetei turukóló nuku betalepó.
¹¹ Atimané tikimó daae mole humu dotoporó siné dale deteraatamomó kakutu bituraalu, hepen bemó betere Kótóné doi doróló, tekani fo du betalepó. Tétu, atimané yale dowi ala taaróló tué tiki feteyóló betaalo hóyóló, dowi ala yaaitei dowäae fu betalepó.

¹² Kale apomi *ensel-né* ama tare okopoi nukumó belere əla doasi fole Yupretis wéipaae sunée deralemó, kale suka hoterepaaeróló teteróló kaae dilikiyó mole topo whírape waaire tü mulóturaalu, kale wéi tiki dikälepó. ¹³ Téró yalo kelalemó, sore dowi keperape sepéerape kaae beterepó. Ai dowi kepe atima, me wuli disóné kólómó sókó wóo, me syaae kaae əlané kólómó sókó wóo, me Kótóné fopóló kapala fo yó matere whiné kólómó sókó wóo, yalepó. ¹⁴ Ti ai keperapeta, kae kae kelemei alarape erótú betere sekérapepó. Doa fotokó bole Tale Kótóné ama tukóló muló betere doasi be démó, Taletamo bóe daaire whírape mei yaqsóró, i hae kwia feamó teteróló kaae dilikiyó mole topo whírapaæe bóe daalopa ape yóló, dape siré kutu beterapó.

¹⁵ “Térapa əta, əlémi nokole whi kaae waalo ai ape! Atéyaalopa, whi me de noke fió muni turukó holóló bitu, ama deratere kuti ə betere tikimótóróti muló betaæ. Atétere whi

ą Talené wisiró beterapóló hajné sukçalo ai ape.

Ti noa yaqsóró mei, ama tiki daapi hale furaalu hale yaqsóró dapó,” yalepó.

16 Téró, atima fóló kale topo whjrape dape siré kwęyóló, Israel fake so whjné Hibru foné doi muló betere, Armakedon haepaae tourale walepó.

17 Téró kale wéike *ensel-né* ama tare okopoi nukumó belere qla sà gó tuqmó sunée deralemó, kale momatere be tuqmó teteróló kaae tare doasi betere tikimó fo fakeyóló duraalu, “Mió ai kemeyale ape!” yalepó. **18** Ai fo yalemó, epée fitqa yóo, be sà kili kili yóo, doasi sapalaa dorowóo, mo doasi bao yóo, yalepó. Take i haemó betale so whjné etei kaae bao depa mo kilinipó. **19** Ai bao duraalu, kale doasi be hulua tekeyóló sore fake daane fóo, i hae kwia feamó té mole doasi be huluarapekélé kolokóló doropóo, yalepó. Kótóné kale doasi doi mole Babilon tué muturaalu, ama dowi fopaae bole *wain* wéi wutimó tepeyóló, kale so nòpóló melalepó. **20** Wéiné bopéróló daae mole hae kwia fea daani, alu yó molepó. Doasi daae mole hasi fosórapekélé kelalemó daani, aluyó molepó. **21** Ó sámó doasi *ais* kapo du kaaené whjrape tēiya yaai dorowalepó. Ai dorowale *ais* kanerape seké däleta, 50 *kilogram*-pó. Atimapaae atei mo dowi sekéi ala erateremó, Kótó eróló tekani fo du betalepó.

17

Syaae kaae qla tómó betere somó yale fo

¹ Téró, kale węikeró okopoi nuku tare *ensel-*rapekó betą ḑ beterepaae wóló duraalu, “Kale węirape tómó betere doasi doi mole nópu nokole soné dere alamó, kwia melaairetei yálo yapaae yó melaalopa ape. ² Ai sota, i hae kwia fea teteróló kaae tare topo whırapetamo nópu nuku betalepó. Téró, kale soné i hae kwiamó betó mole so whıkélé, nópu nokole *wain* węi melale tikimó topo doyóló keyaa fu betalepó,” yalepó.

³ Téró, ḑ kale Dęi Kepe Wisi tuamó betepa, *ensel-*né so whıkélé bitini hale kópu kaae fi tikipaae beleyóló sóró felepó. Aimó bituraalu kelalemó, betą so mo sonaai syaae kaae qla tómó beterepó. Ai syaae kaae qlané ama tiki turó, Kótó aqratere doirape aseyó bopéróo, węikeró toporape daayóo, naase tamо sekérape daayóo, epa kelalepó. ⁴ Kale soné ama kutita, mo sonaairó sukut̄itamo deróo, ama aure qlarapekélé, *kold kapané* alealeteiné hore hore yóo, mo doasi *moniné* sere kasa kasai kaneró du dui meleketamo sóo, erepó. Ama naasené tare *kold kapané* aleale wuti dolomó kealaokélé mo sonaalei qlaraperó ama nópu nokole alané bolutamo deyóló fānó beterepó. ⁵ Ama kinóló mole doi kutirimó aseretei i ape.

DOASI BABILON-TA, NÓPU NUKU BETERE SORAPERÓ I
HAEMÓ MOLE KELAALO MO SONAALEI
ALARAPETAMONÉ HAMAPÓ.

⁶ Téró yálo kelalemó, Kótóné ama kae beteró betere so whı atimakótei, mepaae Yesuné yale ala i ape yóló yó melateremó dale so whjné samea naletikimó kale so ą topo doyóló keyaa fu beterepó. Atétere ala kolóló, ḑ sira yale süpó. ⁷ Atétepa, kale *ensel-né* epaae duraalu, “Yá noatepa

siratu bitute? Ai węikeró topo daayóo, naase tamo seké daayóo, ere syaae kaae őlaró ama sisó tómó betere sotamoné kinóló mole ala bete yálo yapaae hąkearóló yó matapa wosae. ⁸ Naaō kelale syaae kaae őlata, take betaletei, mió bitinipó. Tépatei, take mo apaae derepale wosono dolomó sókó holóló, ą doraai däle muló betere tikipaae faalo ai ape. Mepaae so whj i haemó bitu, atimané doi take keké nale alimótei mo ti betere *buk-mó* munipó. Atére so whjné kale syaae kaae őla kilituraalu, doasi sira yaalopó. Ti noatepae, take ą betepa kolóo, mió bitini alu yóo, nalo momó sókó wóo dereteinépó.

⁹ Naaō ai kelale alata, mo kisipa tiki fosó fosoyóló dotoróę fale whjné betä bete tokóló kolóló tuénérápó. Kale węikeró toporapeta, ti kale soné ama ero dée daalóló betere węikeró hae durapepó. ¹⁰ Me beteta, ti kale teteróló kaae tare węikeró doasi topo whjräpepó. Ai węikeró whjräpekó, aporó whjräpe atimané teteróló kaae tare ala kemeyalepó. Até yóló betä whjné teteróló kaae tare ala betä hale erapó. Atépa, nalo me whj wouraalu, ama teteróló kaae tare ala sawa sukamó maaté kaae tawaalopó. ¹¹ Ai kale syaae kaae őla take betaletei, mió bitinipó. Ąta kale teteróló kaae tare węikeró doasi topo whjräpekótei, ąkélé atimatamo touróturaalu bokówalerópó. Ai węikeró topo whjräpetamo betämó beteretei, ą doraai tukóló muló betere alapaae fu beterapó.

¹² Naaō kelale naase tamo sekérapené beteta, naase tamo teteróló kaae tawaaire doasi topo

whı̄rapepó. Ti mió atimané teteróló kaae tawaaire ala sini, téyópó. Take atima doasi doi muópóló mené sóró beteraalopó. Atéró sóró beterminatepa, kale syaae kaae ɔlatamo betá bitu, sawa su kamó teteróló kaae tawaalopó.

¹³ Atima fea mo betá kisipatóró muóló, kale syaae kaae ɔlapaae naaotóró kaae tawae yóló, fotokoró teteróló kaae tare alatamo melaalopó.

¹⁴ Ai fakerape atima touyóló kale *Sipsip* hupu maletamo bóe daalopó. Téyalotei, kale *Sipsip* hupu malené atimatei dóló teteraalopó. Ti noatepae, ąta i haemó betó mole talerape teteróló kaae tare Tale betóo, mepaae hae kwia teteróló kaae tare topo whı̄rape teteróló kaae tare topo whı̄ betóo, erapó. Atéró, ą sya fóló ama ala eró tare so whı̄ta, ti ątamo betamó betaalopó. Atimata, ama ape yóló sókó su yóló, kae beteró betere so whı̄pó,” yalepó.

¹⁵ Téró, kale *ensel*-né ępaae duraalu, “Kale nópu nokole so betere węirapené beteta, i ape. Kae kae tiki daae mole so whı̄kélé, kae kae touró betere fakekélé, kae kae *Gavman*-né teteróló kaae tare so whı̄kélé, kae kae be fo bole so whı̄kélé mo fea tómó, ai so ą beterapó. ¹⁶ Kale syaae kaae ɔlaró naase tamo sekérapetamoné kale nópu nokole so hóróló, bóe daalopó. Atéturaalu, ama kuti fea sorokóló taae faróló tiki daapi hale betepa, ama tiki mi fea sorokóló nóló diri hale simó sukulaa dópóló biliraalopó. ¹⁷ Ti noatepae, kale naase tamo sekérape atima fea fo dokóló betá tué mutu, atima teteróló kaae tare fotokoró kale syaae kaae ɔlapaae melaalopó. Até yaaire alata, Kótóné ama eraalopó

yóló muló betere fo dokonótú mo erópóló, atima tuapaae bulaalopó. ¹⁸ Naao ai kelale sota, i haemó betó mole topo whírape teteróló kaae tare doasi doi mole be huluapó,” yalepó.

18

Babilon kolokóló derepele fo

¹ Ai ala yóló kemetepa, me *ensel* hepen bemó dorowou betepa kelalepó. Ai sekéné, fea ala ama teteróló kaae tawóló beterópóló, mené ą sóró beteró beterapó. A tuamó ere kokoné sini dę wisinaale i hae kwia feapaae dęralepó. ²Téró, kale sekéné mo doasi fo fakeyóló fotokoiné duraalu, “Ai kolokó dorowóló mole ape! Kale doasi doi mole be hulua Babilon kolokóló dorowóló mulapó.

Ti ai sota, dowi keperape betere be alée fóo, mepaae kae kae dowi keperaperó hókolo yóló kelaalo mo sonaalei barapetamo, betere tiki alée fóo erapó.

³ Ti noa betené mei, hae kwia kae kaemó betó mole so whí ai soné ama nópu nokole ala tokóló yateiné *wain* wéi nóló, keyaa fu dere kaae du betalepó.

I hae kwiamó betó mole so whí teteróló kaae tare topo whírapekélé, kale sotamo nópu nukua yalepó.

Ai soné ama doasi nélire alané, i hae kwiamó qla qla dotonóló duputu betere so whíné *moni* mo dekéró siré feleteiné néli whí betalepó,” yalepó.

⁴ Téró hepen bemó me i fo depa wosalepó. “Yalo so whị-ó, ai sotamo betere so whị kua dolomó beteretei taaróló sókó ape.

Ama du betere dowi alarape diapaae tokó melóturaalu, ama saaire dowi sek̄ei alarape diakélé saqsórópa, taaróló ape.

⁵ Ti noatepae, ai soné Kótóné yóló muló betere fo tikale dowi ala muté holóló, hepen bepaae sókó horapó.

Atéremó, melaaire dowi kwia Kótóné keteréni, kisipa hale yó tarapó.

⁶ Kale soné ama melatua yale węi ąpaae tokó mótu, ama male sų tómó me beleróló ątei nópóló melae.

⁷ Kale so ą doasi doi mulapóló, wisi wisi ąla dekeró nuku betale sütóró, susupui alaró dekené sukutere alatamo sópóló melae.

Ama tué tiki tuamó bopé fake dere ala bulu, ‘Eta, mo doasi teteróló kaae tare topo so betereteiné ęwulia so betepapakó woletere ala enénipóló,’ kisipa mutu beterapó.

⁸ Atéreteiné, mo betą su kamó ama sópóló dale muló betere sek̄ei alarape hąsókó feni, mo saalo ai ape.

Ai alarapeta, i ape. Sukutere alakélé, dekené sukuturaalu wole yaaire alakélé, wotené sukutere alakélé, tiki siné dóló sukulaa dokole alakélé, ai ala fea mo amatóró saalo ai ape.

Ti noatepae, ai somó dowi kwia melaaire Tale Kótóta, mo doasi fotokó bole bete Talepó,” yalepó.

9 Ai sotamo nópu nokole ala yóo, ama wisi wisi qla sóo, du betere teteróló kaae tare topo whírapené ai kale so dukuraalu, hotere sukuli kelalepó. Atétepa, atima kale so dekené sukóló wolutu betaalopó. **10** Kale so atéró duku bitu, susupu sóró kaketu betere alamó, atima wituraalu, tika mo umó daae mulu, i fo yaalopó.

“Mo doa wió! Doasi doi mole be hulua-ó, wió yae!

Doasi fotokó bole be hulua Babilon, ya doráalopóló tukóló muló betere alata, betá sukakelemótóró mo ti doróló ai kemeyale ape.”

11 I hae kwia feamó qla qla dotonóló duputua yale whírapené kale so dokole kolóló, dekené sukuturaalu, moló-u yaalopó. Ti noatepae, atimané qla olarape take yale kaae whírapené momó kae duputimipó. **12-13** Atimané atéró dotonótú betere qla olarape i ape. *Kold kapa, silpa kapa*, doasi *moni* sere kasa kasai kanerape, meleke kaae, du dui qla, *linen* kuti wisinaale, sukutai kuti, *silk* kuti, sonaai kutikélé, fetera kaae qla *sitron* nikélé, hupu sekéné aleale kae kae qlakélé, doasi *moni* sere nikélé, *brons kapa, aiyon kapa*, be tetera kane fake wisinaalekélé, *sinamon* fetera kaae olaró mepaae kae kae fetera kaae qlatamokélé, simó bilitupa felé kēlaa wale ni sekaę kaae qla mura ni fékélé, *frenkensense* ni fékélé, *wain* wéikélé, *Olip* ni duné aleale welkélé, *flawa* wisinaaleró *whit-tamokélé*, *bulmakau* hupuró *sipsip* huputamokélé, *hos* hupuró ama siyóló só kotere qlatamokélé, wae sóró kutó diratere so whírō hale mo betere so whítamóné tikiró asotamokélé dupu yaalopó.

¹⁴ Atimané i fo yaalopó. “Naaō senée du betale ni du mo ti aluyalepó. Naaō wisi wisi əlaró néli butukutu betale ala wisinaaletamo aluyaleteiné momó kae kelaalomeipó.” ¹⁵ Téró, ai kale dosayale əla əlarape dotonóló néli botokó fu betale whírapé atima kale so doasi susupu sóró kaketu betere alamó, atima wituraalu, tumó daae mulu, dekené sukóló fakeyóló etei wole fo yaalopó.

¹⁶ “Doasi wió yae! Doi mole doasi be hulua-ó, ya tuāmó betó mole so whíñé aure əla əlarape i ape. *Linen* kuti wisinaalekélé, sukuṭai kuti, sonaai, *kold kapa*, doasi *moni* sere kaporó du dui melekerapetamoné au wisinaale yóló néli whí betaletei, mió wió yae.

¹⁷ Doasi *moni* sere wisi wisi əla fea haleke sukamótoró doyóló ai kemeyale ape.

Doasi wéi nuku só kotere so whíkélé, ai nukumó kotere so whíkélé, nuku tuāmó kutó ditere so whíkélé, *moni* saaire kutó ditere so whíkélé, mo fea tumó kese anóló daae muaalopó.”

¹⁸ Kale so dukuraalu hotere sukuli kolóló, atimané i fo yaalopó. “Atei kaae doi mole doasi be hulua wisinaaleta, me kae mei, mo betatóró tēnapó,” ¹⁹ Atétepa, dekené sukuṭuraalu, atima hae diyóló, etei wole fakeyóló du betaalopó.

“Wió! Doasi doi mole be hulua-ó, wé! naao teyae. Ai soné doasi wéi nuku talerape atima *moniné* doasi néli whí beteralepó.

Téyale sotei, haleke sukamó ə mo ti doyalepó.

²⁰ Ó hepen bemó betó mole doasirape-ó, ai sopaae eratere alamó diə hajné sukuṭu betae.

Kótóné dowi ala kemeróló kae beterale so whíkélé, *aposel* whírapekélé, Kótóné fo eratere kóló whírapekélé, hajné sukutu betaе.
 Ti noatepae, ai soné diapaae erale sekéi alamó, kwia Kótóné ąpaae tokó melalepóló, diaj hajné sukutu betaе.”

21 Téró, doasi fotokó bole *ensel*-né mo doasi kane fake tao sóró doasi wéi këla tópaae taae deróló duraalu,

“I doasi kane taae derótú dere kaae, kale doi mole Babilon be hulua kolokó dorowóló, mo ti doratere be, momó kae týaalomeipó.

22 Ya tuámó *kita* kaae ąlané halekélé, wole fokélé, fó wutiné haleró *kapané* aleale ukulumó wutiné haletamo momó kae wosaalomeipó.

Be týtere ala ó nuku wisiratere ala ó kae kae fosó fosótore whírape mo feata, Babilon ya tuámó mo kolókélé yaalomeipó.

Whiti o du deráketuraalu, kane fakené halekélé, momó kae wosaalomeipó.

23 Kale *lamp* sáné dérótú beteretei, momó kae déraalomeipó.

Soró whítamo dokóló ąla deturaalu, hékese detere fo momó kaae wosaalomeipó.

Nao ąla dotonóló duputua dere whírapeta, i haemó doasi doi mole whírapepó.

Nao isi whjné dere alané kae kae *Gavman*-né týteróló kaae tare aomó betó mole so whíkélé, fea kópaae ąlisóró fu betalepó.

24 Kale so tuámó, Kótóné fo eratere kóló whírapekélé,

Kótóné ama kaae beteró betere so whíkélé,

bóené mepaae i haemó betó mole so whị dale sameakélé ą tuämó mupa kelalepó,” yalepó.

19

Talené doi hale sóró horópóló yae!

¹ Ai ala yóló kemetepa wosalemó, ó hepen bemó so whị mo hąle əla kaae wó muluraalu fo tiki whaa du betalepó. Atéró duraalu,
“Talené doi hale sóró horae.

Mo ti aluyaqsóró tao sere alakélé, ama ere alané doasi doi mole alakélé, fotokó doasi bole alakélé, bete Tale dąné Aya Kótó ątórótipó.

Ti noatepae, ama taleyóló só deratere ala hóko ini, mo alatóró sya furaalu, dono taletua dapó.

² Atéturaalu, kale doasi doi mole nópu nokole soné ama du betale alané i haemó betó mole so whị kópaae faróló doralepó. Até yale alamó, Kótóné ama kutó diratere whırape dóló sókó fale sameamó kwia tokó malepó,” yalepó.

³ Téró atimané momómo fo fakeyóló duraalu,
“Talené doi hale sóró horae,

Kale so duku bituraalu hotere sukuli tukókélé ini, hąle holótóróti tarapó,” yalepó.

⁴ Ai fo deremó, kale 24 whị disiraperó kale doyró betere əlarapetamo kale teteróló kaae tare doasi betere tikimó deraapisa fóló fió mulu fo fakeyóló duraalu,

“Mo kée, Talené doi hale sóró horópóló yae!” yalepó.

⁵ Tétepa, kale teteróló kaae tare doasi betere tikimó sókó wale foné duraalu,

“Talené kutó diratere so whjrape-ó, dią ąpaae
winé sukóló, doasi doi mole so whjró doi
munire so whjtamo feané dą teteróló kaae
tare Kótóné doi hale sóró horótú betaе,”
yalepó.

⁶ Tétepa yalo wosalemó, so whj mo hale qla kaae
wó muluraalu dere fo tiki whaata, mo doasi węi
doų kąatu dere hu kaaeró doasi be sapalaа dere
kaaetamo yóló duraalu,

“Talené doi hale sóró horae.

Dą kaae tare doasi fotokő bole Kótóné qla qla
fea amatóró teteróló kaae tareteiné ama doi
hale sóró horae!

⁷ Dą fea hajné sukóló hękeseturaalu, ama doi
doasi muópóló hale sóró horaalopa siépe.

Ti noatepae, kale *Sipsip* hupu malené so
dokaaire be dę sókó wapa, kale sekéné
dokaaire soné ama auyaaire qla qla
donoróló muló beterapó.

⁸ Kale so ą derópóló, fokó fale dęi *linen* kuti wisinaale
melalepó,” yalepó.

Ti ai kale dęi *linen* kuti wisinaaleta, Kótóné ama
kae betere so whjrapené du betale mo donoi ala-
paae dó faróló erapó.

⁹ Tétepa, kale *ensel-né* ępaae duraalu, “I fo
aseyae. Kale *Sipsip* hupu malené so dokaairaalu,
qla deyaalopa ape,” yóló dape sere so whj mo doa
hajné sinópóló yae. Téró ama duraalu, “Ita, Kótóné
ama kólómó sókó wale fotóró dapó,” yalepó.

¹⁰ Até deremó, ę ama hó aqmó deraapisa fóló
fió mulu, ąpaae moma yaai yalepó. Atéyalemó,
ama duraalu, “Atékese! Ęta, yaró Yesuné yale
ala mopóló eró tare so whjrapetamo dą betä

kutó diratere seképó. Térapa, Kótó aqmó sukóló bitu, ąpaae betą moma yae. Ti noatepae, Yesuné yale ala etérópóló yó matere alané Kótóné kóló whjrapené dere fo fea bete hąkearótú beterapó,” yalepó.

Dęi hos hupu tómó betą seké whj betepa kelale fo

¹¹ Téró yalo kelalemó, hepen be tu tukwę fóló, dęi *hos* hupu ę daalepaae anóló daalepó. Ai hupu tómó betere whj mo foné betetóró bitu, Tal-ené ala eró tare Seképó dua dapó. Ai sekénéta, fo tokóló taletere alaró bóe dele alatamo, mo donotóró dua dapó. ¹² Ama keleta, mo si mi kaae buóo, ama topomó kale teteróló kaae tare doasiné deró betere topo taorape deroo, erepó. Ama tikimó asęyóló muló betere doita, mo whj betanékélé tuéni, ama betą tuérapó. ¹³ Ama deró betere kutita, samea belere dolopaae deróló sókó sale kuti deró beterepó. Ai sekéné ama doita, ti Kótóné fopó. ¹⁴ Hepen bemó bóe dele *amirape* atimané deró betere kutita, mo fokó fale tikimó dęi *linen* kuti wisinaale deróló, dęi *hos* hupu-rape tómó betóló, kale sekéné sisómó wó tarepó. ¹⁵ I hae kwia feamó betó mole so whjtamo bóe dóló teteraairaalu, bóe dele fosói sepake ama kólómó sókó wapa kelalepó. “Amata, *aiyon kapané aleale nópulu taru*, haemó betó mole so whj fea ama teteróló kaae tawaalopó,” Ai sekénéta, mo doasi fotokó bole Kótóné dowi fopaae buló, kwia melaaire *wain* képi du węi döttere tikimó təiyə təiya du beterapó. ¹⁶ Ama deró betere fəloı kutiró *fasatamomó* etei doi asęrepó.

TĘTERÓLÓ KAAE TARE WHİRÁPE KAAE TARE DOASI
BETÓO,
I HAEMÓ DOASI QLA QLA TALERAPE TĘTERÓLÓ KAAE
TARE TALE BETÓO,
erapó.

¹⁷ Téró yálo kelalemó, betá *ensel* suka ke tómó daalu, kale sikimó sé kotere barapepaae fo fakeyóló duraalu, “Kótóné ama doasi qla deyaalopa, diá fea betapaae tourále ape. ¹⁸ Ti hale mei, Kale tęteróló kaae tare doasi whırapekélé, diki tare whırapené topo whırapekélé, mo doasi fotokó buló bóe dele whırapekélé, *hos* hupuraperó ai hupu tómó betóló kotere whırapetamokélé, mo hale betere so whıraperó wae sóró betere so whırapetamokélé, mo doasi doi mole whıraperó doi muni hale betó mole so whırapetamokélé, i dosayale so whırapené tiki mirape diá naasepólópa, tourále ape,” yalepó.

¹⁹ Téró yálo kelalemó, kale *hos* hupu tómó betóló wale whıró ama bóe dele *amirapetamo* atima daae molepaae, kale syaae kaae əlaró hae kwia fea tęteróló kaae dilikiyó mole doasi topo whırapetamokélé, atimané bóe dele whırapekélé touyóló, bóe daai wou betepa kelalepó. ²⁰ Téyaletei, kale syaae kaae əlaró, Kótóné ama koló whipóló kapala fo yó matere whítamo tawóló dokóló mulalepó.

Ti ai kale kapala fo yó matere koló whjné kale syaae kaae əlané doi doasi muópóló kae kae kelemei alarape erótú betalepó. Ti ama ai kelemei alarape yó meläletikímó, syaae kaae əlané siri sóo, ama aso aqmó sukóló bituraalu, dukiratere fo yóo, du betale so whırape kópaae fópóló dilikitu

betale whüpó. Téró, ai kale dokóló mulale seké tamo, betepatei doasi *sulpa* si duku betere wei kela belerepaae taae deralepó. ²¹ Téturaalu, atimaaomoné bóe dele whirapeta, kale *hos* hupu tómó betóló wale whjné kólómó sókó wale sepakené mo fea dóló muó mupa, barapené tiki mi nóló depe watamo fua yalepó.

20

1,000 ba fo tuqmó yaaire ala

¹ Téró yalo kelalemó, ó hepen bemó *ensel* dorowou betalepó. Ai sekéné ama naasenéta, mo apaae derepale osono dolo tü kinaaire *kiró* mo doasi *sein* képitamo tarepó. ² Ai *ensel*-né kale wuli disó botokó sóró tawalepó. Ai disóta, mo taketi bitiré wale wulipó. Ama doita, Satan ó Kótótamo bóe du betere dowi kepepó. Å dokóló muló betepa 1000 ba fopi kemeraairaalu dokalepó. ³ Téró, *ensel*-né kale wuli disó tawóló, mo apaae derepale osono dolopaae sóró taae deróló, tü kinóló diriratera qlané mo ti diriralepó. Ti aita häle mei, i hae kwiamó betó mole so whj ama momó kae dilikóló kópaae falaqsóró, 1000 ba fo tuqmó häle beteralepó. Ai ba forape kemetepa, kílipaae sawatamo su kamó maaté å sókó daalóló, häle beterópóló eraalopó.

⁴ Téró yalo kelalemó, teteróló kaae tare doasi betere *searapemó* fo tokóyóló taletere whirape betó molepó. Aimó, Yesuné yale alarape i ape, yóló yó matere foró Kótóné fotamo yó materemó, depa tikale so whjné keperapekélé, betó mupa kelalepó. Ti ai so whirapeta, syaae kaae olaró

ama asotamo aqmó sukóló bitu, dukiratere fo ini yóo, ama siri atimané kutirimó ó naasemó dakeratere hó dua yóo, yale so whírapené keperapepó. Ai sekérape atimata, kepaayóló bituraalu, Yesu Kerisotamo betamó 1000 ba fo tuqmó teteróló kaae taté fópóló sóró beteralepó. ⁵ Téró, kale hale sukále whírape atima hapale kepaani, 1000 ba fo kemeyale kílipaae, ti kepaayóló betó muaalopó. Ti aita, folosóró kepaayóló betereteipó. ⁶ Ai kale folosóró kepaayóló betere so whíta, Kótóné ama kae sóró beteró betereteimó, mo hajné sukóló betó mulapó. Tamo dakoróló sukutere alané atimapaae me sekéi ala eranénipó. Téni, atima Kótóró Yesu Kerisotamopaae momaratere so whí bituraalu, åtamo betamó teteróló kaae taté fóló 1000 ba fo kemeyaalopó.

Satan doasi dele tuqmó bетeraaire fo

⁷ Téró ai kale 1000 ba fo kemetepa, Satan ą *dipula* beteraletei fópóló sókó daalaalopó. ⁸ A atéró sókó daalatepa furaalu, i hae detene fale doqró kwiamó betó mole Kok fake so whíró Makok fake so whítamokélé dilikóló, dape siré kwéyóló bóe daai, betapaae tourále waalopó. Ti ai so whí, fea touróturaalu, wéi atiká supó. ⁹ Ai tourale *amirape* atima, delaapemó daayóló doasi mulure hae tiki mo suróló wou, Kótóné ama so whí betere tiki boperóló betó molepó. Ai so whí betere tikita, ti Kótóné ama yaala sókó fóló mole be huluapó. Atima atéró be naai boperále wóló betó molemó, ó hepen bemó si sókó dorowóló atima mo fea doló kemeralepó. ¹⁰ Ai kale siné doló kemerale so whí dilikále Kótótamo bóe du betere dowi kepe

ąta, kale *sulpa* si dó tare węi kęla belerepaae taae deralepó. Take kale syaae kaae őlaró Kótóné ama kółó whjpoló kapala fo yó male whjtamo taae derale kaae ąkélé atéró taae deralepó. Atima atéró bituraalu, dikitamokélé, dëtamokélé, doakale dele doasi sóró kaketu betere alata kemekélé ini, hale yótóróti tawaalopó.

Sukale so whjtamo fo tokóló tale yaaire fo

¹¹ Téró, kale teteróló kaae tare doasi betere dęi *sea* kolóo, ai *sea* tómó betere seké kolóo, yalepó. I haeró sätamota, ai kale doasi kilitu botokó feletei, kinaaire tiki meipó. ¹² Téró yälo kelalemó, take sisiraae fele doasi doi mole so whj ó doi munire so whj, doasi betere tipaiae anóló daae molepó. Atima atéró daae mole tuämó, *buk*-rape däae faróló muó molepó. Me däae faróló mole *buk*-ta, mo titóróti betó tare *buk*-pó. Take kale sisiraae fele so whjrape atimané yale alarape fea kale *buk*-rapemó asęyóló moletei, kolóló taleyalepó. ¹³ Kale węi nóló sisiraae fua yale so whjta, doasi węi kęlané dotonale holóo, mo sukutere so whjrape fóló betere bemó betó mole so whjkélé, ti ai benétei dotonale wóo, sukutere alané tao tare so whjrapeta, ti ai alanétei dotonale wóo yalepó. Atéró wóló betó mupa, atima dokø feané yale ala donotóró taletua yalepó. ¹⁴ Téró, kale sukutere alaró sukaie so whjrapetamo betó mole tiki kale doasi si duku betere węi kęla belere dolopaae taae deralepó. Ti ai si duku betere węi kęlapaae taae deraleteita, tamoróló sukutere tikipó. ¹⁵ Téró, mo ti betere *buk*-mó doi munire so whj kale si dó tare węi kęla dolopaae taae deralepó.

21

Kisi Jerusalem be

¹ Téró yalo kelalemó, me i ala erepó. Take mole haeró hepen betamokélé kemeróturaalu doasi węi kęlakélé kemeralepó. Téturaalu, kisi hepen beró haetamo sókó wóló mupa kelalepó. ² Téró yalo kelalemó, dowi ala betakélé munire kisi Jerusalem be hulua wisinaale, Kótó betere hepen be taaróló dorowou betalepó. Ai be huluané ama ere alata, so seimale ą whjtamo dokaai kolóló kokoné suki kuti wisinaale derótú dere kaae erepó. ³ Téró yalo wosalemó, kale teteróló kaae tare doasi betere tikimó fo fakeyóló duraalu, “Mió, Kótó ą betere be dorówóló so whjtamo muoo, ąkélé atimatamo betoo, yaalopó. Atéru, atima ama so whjtóró betepa, Kótó atimatamo betamó bitu, atima teteróló tare Tale betaalopó. ⁴ Atéró, so whj feané wole kaape ai sekéné helekóló kópuraalopó. Tétu, sukutere alakélé, dekené sukóló wole dere alakélé, moló hu dere alakélé, dele sere alakélé, momó kae yaalomeipó. Ti noatepae, folosóró yale alarape fea mo ti kemeró betereteinépó,” yalepó.

⁵ Téró kale teteróló kaae tare tikimó betere doasiné duraalu, “Fea ąla fea yalo kae kisi aletu beterapó! Térapa, yalo i yale fo naao asęyae. Ti noatepae, i dere fota, mo yaai dere ala dapóló diaaq tué tiki tiranérapó,” yalepó.

⁶ Téró ama ępaae duraalu, “Ai alarapeta, fea ai yóló kemeyale ape. Eta, Alaparó Omekatamo bituraalu, kaae sereteiró kemeratereteitamo, mo ętórótipó. Whj me de węi nokole depa, mo ti betó tare tikimó wó tare węi me ąlané dupuni, hale

nópóló yalo melaalopó. ⁷ Whị me de a tų wisipaae faai fəlalemó, sesétepakélé hepée taae faróló wale whjné i ola əlarape fea take ama saalopó. Téturaalu, e a teteróló kaae tare Kótó betoo, a yalo naale betoo yaalopó. ⁸ Téretei, atimapaae me sek̄ei ala eraqsóró witu, e taaróló fele so whjkélē, whjné sotamo dere ala kaae yóló whị hamomamatmotei dowi ala du betere so whjrapekélē, whị dele whjrapekélē, nópu nokole so whjkélē, kapo nipaae momatere alaró herei whétamoné whị dele so whjkélē, kapala fo dere so whjkélē, mo fea atima betaaire tikita, *sulpa* si duku betere węi kela ai ape. Ti aita, atima tamoróló suk̄aire alapó,” yalepó.

⁹ Mo kemeróturaalu melaaire węikeró sek̄ei alarape belere nuku tare węikeró *ensel*-rapekó betané epaae duraalu, “Kale *Sipsip* hupu malené dokaaire so, yalo yapaae yó melaalopa, kelaai ape,” yalepó. ¹⁰ Ai fo deremó, Dęi Kepe Wisiné e fotokö bulatepa, kale *ensel*-né mo doasi sokore hasi fosópaae beleyóló sóró holalepó. Atéró sóró holóló beteró bituraalu, dowi ala mo betakélē munire be hulua Jerusalem, Kótó betere hepen be taaróló ai dorowou beterapa, kelae yóló yó malepó. ¹¹ Tétepa yalo kelalemó, ai kale be huluata, Kótóné ama ere dę wisinaale dęyó faralepó. Atéró ere dęta, mo doasi *moni* duputere kanené kasa kasare dę kaae erepó. Mo hale kaponé ere dę kaae mei, *jaspa* kanené dę kaaetórótipó. Mo hukulukélē ini, *klas* kasa kasa kaae yó fi *jaspa* kane wisinaalené ere dę kaaepó. ¹² Ai be huluata, doasi dopóku ópaae horóló deyóló boperó beterepó. Ai dopóku tuqmota 12-tų dolorape móo, ai tų kaae diliki yóló

12-*ensel*-rape daa yóo, ai tü serekemó 12-Israel fakené doirape asé yóo, erepó. ¹³ Ai dopókumó suka hoterepaaeróló tü sereke sore muóo, suka doropolepaaeróló tü sore muóo, *saot* dëpaaeróló sore muóo, *norti* dëpaaerólókélé, sore muóo erepó. ¹⁴ Ai kale be hulua boperóló dere dopóku 12-ró kapo fakerapené mukuté mulaté horepó. Ai 12 mukuté mole kane fake tómó, kale *Sipsip* hupu malené sóró betere 12 *aposel* whírapené doi asérepó.

¹⁵ Etamo kale fo yale *ensel*-né kale be huluakélé, dopóku dereteikélé, tü serekerapekélé fea şuróló däle saairaalu *kold kapané* aleale dotó tiki tarepó. ¹⁶ Ai be huluata etéró tøyóló muló beterepó. Filipaaró betereteiné däleró doló faló betereteiné däletamota, ti mo betä kaaetórótipó. Kale sekéné ama däle saai tare dotó tикиné be hulua şuróló däle saleteita, doló faló betereteikélé, filipaaró betereteikélé, ópaae horeteikélé, mo betä kaaetóró 2200 *kilomitapó*. ¹⁷ Téró kale dopóku hapólu eretei ama däle saleteita, 65 *mita-pó*. Ti ai *ensel*-né ama däle sere alata, me kae mei, mo whjné dere kaaetóró yalepó. ¹⁸ Ai kale be hulua boperóló dere dopókuta, *jaspa* kanené aleyóo, be huluata, ti *kold kapa* wisinaalené aleyóo erepó. Ai kale *kold kapata*, hükulukélé ini, mo kasa kasa yó fipó. ¹⁹⁻²⁰ Ai be hulua boperóló dere dopóku mukuté mulaté hore kapo fakerape auraairaalu, mo doasi *moniné* duputere kae kae kasa kasai kanerapené auró beterepó. Folosóró kaae suraalu, muló betere mukuté *jaspa* kanené auróo, 2 ti *sapaia* kanené auróo, 3 ti, *kalsitoni* kanené auróo, 4 ti *emerald* kanené auróo, 5 ti *sadoniks* kanené auróo,

6 ti *kanilian* kanené auróo, 7 ti *krisolait* kanené auróo, 8 ti *berl* kanené auróo, 9 ti *topas* kanené auróo, 10 ti *krisopres* kanené auróo, 11 ti *jasint* kanené auróo, 12 ti *ametes* kanené auróo, erepó. ²¹ Kale ai dopóku 12 tų serekerapeta, 12- du dui meleke *perl*-né alée molepó. Ai tų sereke dokota, mo betą *perl* doasiné alée mulapó. Be hulua tuämó fale tüta, *kold kapa* wisinaale mo kasa *klas* kaaené aleyóló molepó.

²² Ai be hulua tuämó Kótópaae momatere be betą kilinipó. Ti noatepae, doasi fotokö bole Tale Kótóró kale *Sipsip* hupu male atimaamota, ti ai be hulua tuämó ere momatere betórótipó. ²³ Ai be huluamó Kótóné ama ere alané déró kale *Sipsip* hupu malené dëtamо eró betereteiné, suka déró wélié dëtamо mo yayá inipó. ²⁴ Ai be huluamó dëyó fale dëné, i haemó betó mole so whị fea diliki dolomó kutu betaqsóró, ai dëné deraalopó. I haemó teteróló kaae tare topo whırape, atima mo kelaalo kokoné sini ala wisinaale sóró wóló ai be tuämó mulaalopó. ²⁵ Ai be hulua tuäpaae faaire tırapē kinókélé ini, mo hale tukwé faróló muló betaalopó. Ti noatepae, aimó diki dere ala muni, dëtoró yó tareteinépó. ²⁶ Kae kae hae kwiamó betó mole so whıné doasi doi mutere alaró, kelaalo kokoi ala wisinaletamo sóró wóló ai be hulua tuämó mulaalopó. ²⁷ Dowi ala mole whị ai be hulua tuämó sókó faalomeipó. Halei ala dere whırapero, kapala dilikitere so whị betakélé ai be hulua tuäpaae mo sókó faalomeipó. Kale *Sipsip* hupu malené mo ti betere *buk-mó* doi mole so whị betą ai be huluamó fóló betaalopó.

22*Mo ti betó tawaaire węi*

¹ Téró, kale *ensel*-né épaae mo ti betó tawaaire fu betere kikisi węi kelaaí ape yóló yó melalepó. Ai fole węita, Kótóró kale *Sipsip* hupu maletamoné teteróló kaae tare doasi betere tikimó sorokó wóló, ai be hulua tuamó fale tų seraai fu betepa kelalepó. ² Ai węi fóku uté déró, ité dëtamomó mo ti betó tare ni daalepó. Wélié dokö fea ai niné du ole-tua dapó. Ai niné ama sókuta, i hae kwiamó betó mole so whj tuamó mole kae kae sekęi alarape fea i ni sóku fotokoné sumó wisiranérapó. ³ Take so whjné yale dowi alamó Kótóné erale sekęi ala ai be huluamó momó kae muaalomeipó. Kótóró *Sipsip* hupu maletamoné teteróló kaae tare tiki ai be huluamó mupa, ama kutó diratere so whjné ama erae dere ala erótú betaalopó. ⁴ Atimané ama kelepaak koloo, ama doi atimané kutirimó asę yó fóo, yaalopó. ⁵ Aimó be dikitere ala momó kae muaalomeipó. Atima suka dę ó sę dékélé, yayatere ala mo enénipó. Ti noatepae, atima dę tuamó beterópóló Tale Kótóné ama ere dëné déró betaalopó. Atéró bituraalu, betere dokö fea atimanékélé, fea ala fea teteróló kaae taté fu betaalopó.

⁶ Tale ąta, ama kóló whjrapené keperape teteróló kaae tare Kótó beterapó. Atéró, mo felekemó eraaitere ala ama kutó diratere so whjpaae ene fópóló, ama *ensel* atima beterepaae dotęyalepó, yalepó.

Yesu walapóló ere fo

⁷ “Ę mo felekemó waalo ai ape. Kótóné i ala eraalopóló i *buk-mó* asere fo eró tare so whjta, Kótóné atima wisiralepóló, hajné sukutu betaalo ai ape,” yalepó.

⁸ I yale forape wosoo, yale alarape koloo, yale whjta ę Jon-pó. I alarape yó male k̄lipaae ai yó male *ensel* daale tikimó ąpaae moma yaai deraapisa fóló fió mualepó. ⁹ Téyalemó, ama ępaae duraalu, “Atékes! Ęta tale mei, dąmo wusuró Talené kutó diratere whjpó. Nonaorape Kótóné koló whjrapekélé, kale i *buk-mó* mole fo eró tare so whjkélé, dą fea betą kutó diratere fakepó. Térapa, Kótó aqmó sukóló bitu, ama doi betą sóró horótu betae,” yalepó.

¹⁰ Téró, kale dere kaae ępaae momó duraalu, “Kótóné i ala eraalopó ere fo hąkearóló i *buk-mó* aseyóló muló betere fo kinóló mulaqse. ¹¹ Dowi ala du betere so whjta, atima ai alatóró yó tanópóló yae. Kae kae mo kelaalo sonaalei dowi ala du betere so whjta, ti ai alatóró du beterópóló yae. Mo donoi ala wisi du betere so whjta, ti atimané ai du betere wisi alatóró yó tanópóló yae. Me dowi alatamo hosekéni, Kótóné ama kae beteró betere so whjti atima ai betere kaaetóró betó tanópóló yae,” yalepó.

¹² “I dere fo wosae, ę mo felekemó waalo ai ape!
So whjti dokö feané yale alamó tokö melaaí yalo i tare duputa, ę wouraaloo melaalo ai ape.

¹³ Ęta, *Alaparó Omekatamopó*. Folosóró kaae sóró betaleteiró, kemerale foloteitamota ętórótipó.

Qla qla fea keké nale betekélé, fea ala touróló kemeratere betekélé, ti mo ętórótípó.

14 Deróló sókó fatere foloi kutu fokotu betere so whj̄ta, Kótóné wusiró beterapa hajné sukutu betae.

Ti atétere so whj̄ be dopóku t̄u serekemó doasi be huluapaae sókó fóo, mo ti betere ni du tokó nóo, yaairetei, mo şurapó.

15 Kale dopóku aqro haçrape betó mulapó.

Ai haçrapeta i ape. Whéró hereitamoné whj̄ dele alakélé, kae kae hosó fo ó isi whj̄iné dere alakélé, nōpu nokole alakélé, whj̄ dele alakélé, kapala kótóraperó keper-apetamopaae momatere alakélé, kapala fo yóló whj̄ dilik̄ai ekèle du betere alakélé, i dosqayale alarape du betere so whj̄ atima feata, dopóku aqro betó mulapó.

16 Eta, Yesupó. I kelale alarape Keriso fake so whj̄iné dosqayóló tué yópóló, diąpaae yó male fae yóló yalo ensel dotęyalepó.

Eta, Depit kaayale beteró ama deté fele naalené naaletamopó.

Atéru, h̄ika be dęteretamo dęyó tare h̄orepó," yalepó.

17 Kale Dęi Kepe Wisiró whj̄iné dokaai du betere sotamoné duraalu, "Ape," du beterapó. Mepaae i dere fo wosetere so whj̄inékélé "Ape," yópóló yae. Mepaae whj̄ de węi nokole depa, ę beterepaae wópóló yae. Mepaae whj̄ dené węi nenée du betepa, mo ti betó tawaaire węi dupuni, h̄ale sóró nale wópóló yae.

18 Kótóné i ala eraalopóló, *buk-mó* asere fo wosetu betere so whj̄ feapaae dirii ma fo i dapa

wosae. Mepaae so whị denétamo i *buk-mó* mole fo tómó me kae beleróló depa, ti Kótóné i *buk-mó* bopetu betere sek̄ei alarape ai so whípaae mo turó eraalo ai ape. ¹⁹ Mepaae whị dené Talené i ala eraalopóló *buk-mó* mole fo mepaae kwia tokóló aluratepa, ti Kótóné atétere whímó melaalopóló i *buk-mó* bopeyale mo ti betere ni du nóo, kae tene be huluamó beteróo, yaai yale alatamo ama fasó saalopó.

²⁰ I kale aseyóló muló betere alarape kelale whjné duraalu,
“Mopó. È felekemó walapó,” fo dapó.

Tétepa duraalu,
“Mo kée Téyópóló yae.

Tale Yesu-ó, yá ape,” dapó.
²¹ Tale Yesuné häle tao sere ala wisinaale Kótóné so whípaae wópóló yae. Mo kée. Téyópóló yae.

**Yesu Kerisoné So Whj Tao Sere Kisi Fo Wisi
The New Testament in the Falopa Language of Papua
New Guinea**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Falopa)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2009-10-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

0102a9df-173c-5a64-b766-14ab67a86105